

Besluit van [datum] tot wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving in verband met de landelijke uniformering van de energie- en milieuprestatie bij nieuwbouw, het verbeteren van de veiligheid en gezondheid in gebouwen en enkele andere wijzigingen

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van [datum], nr. ...;

Gelet op artikel 4.3, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van [datum], nr. ...);

Gezien het nader rapport van Onze Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van [datum], nr. ...;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2.10 vervalt.

B

Tabel 3.66 komt te luiden:

Tabel 3.66

gebruiksfunctie		leden van toepassing														waarden						
		luchtverversing verblijfsruimte, toiletteruimte en badruimte							luchtverversing overige ruimten					verdunning en plaats van de opening	luchtkwaliteit: toevoer van ventilatielucht			luchtkwaliteit: afvoer van binnenlucht				luchtverversing verblijfsruimte
artikel		3.67							3.68					3.69	3.70			3.71				3.67
lid		1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	*	1	2	3	1	2	3	4	2
1	Woonfunctie	1	-	3	4	5	6	-	1	2	3	-	-	-	1	2	-	1	2	-	4	-
2	Bijeenkomstfunctie																					
	a. voor kinderopvang	-	2	3	-	-	6	-	1	2	3	-	-	-	1	2	-	1	2	-	4	3.44
	b. andere bijeenkomstfunctie	-	2	3	-	-	6	-	1	2	3	-	-	-	1	2	-	1	2	-	4	2.12
	c. voor alcoholgebruik	-	2	3	-	-	6	7	1	2	3	-	-	-	1	2	-	1	2	-	4	2.12
3	Celfunctie	-	2	3	-	-	6	-	1	2	3	-	-	-	1	2	-	1	2	-	4	
	1 verblijfsruimte van een celeenheid																					6.40
	2 andere verblijfsruimte																					3.44
4	Gezondheidszorgfunctie	-	2	3	-	-	6	-	1	2	3	-	-	-	1	2	-	1	2	-	4	3.44
5	Industriefunctie	-	2	3	-	-	6	-	1	2	3	-	-	-	1	2	-	1	2	-	4	3.44
6	Kantoorfunctie	-	2	3	-	-	6	-	1	2	3	-	-	-	1	2	-	1	2	-	4	3.44
7	Logiesfunctie	-	2	3	4	-	6	-	1	2	3	-	-	-	1	2	-	1	2	-	4	6.40
8	Onderwijsfunctie	-	2	3	-	-	6	-	1	2	3	-	-	-	1	2	-	1	2	-	4	3.44
9	Sportfunctie	-	2	3	-	-	6	-	1	2	3	-	-	-	1	2	-	1	2	-	4	3.44
10	Winkelfunctie	-	2	3	-	-	6	-	1	2	3	-	-	-	1	2	-	1	2	-	4	2.12
11	Overige gebruiksfunctie																					
	a. voor het stallen van motorvoertuigen	-	-	-	-	-	6	-	1	2	-	4	-	*	1	2	-	1	2	-	4	-
	b. andere overige gebruiksfunctie	-	-	-	-	-	6	-	1	2	3	-	-	-	1	2	-	1	2	-	4	-
12	Bouwwerk geen gebouw zijnde																					
	a. wegtunnel met een tunnellenge van meer dan 250 m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	3	-	-	3	-	-
	b. andere tunnel of tunnelvormig bouwwerk voor verkeer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	c. ander bouwwerk geen gebouw zijnde	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-

C

Aan artikel 3.67 wordt een lid toegevoegd, luidende:

7. Onverminderd het tweede lid heeft een verblijfsruimte een voorziening voor luchtverversing met een mechanische afvoer met een volgens NEN 8087 bepaalde capaciteit van ten minste 3,8 dm³/s per m² vloeroppervlakte.

D

Na artikel 3.108 wordt een tabel ingevoegd, luidende:

Tabel 3.108

gebruiksfunctie	leden van toepassing			
	drinkwatervoorziening	concentratie lood		warmwatervoorziening
artikel	3.109	3.109a		3.110
lid	*	1	2	*
1 Woonfunctie				
a. voor verhuur	*	1	2	*
b. voor gastouderopvang	*	1	2	*
c. andere woonfunctie	*	-	-	*
2 Bijeenkomstfunctie				
a. voor kinderopvang	*	1	2	*
b. overige bijeenkomstfunctie	*	-	-	*
3 Celfunctie	*	-	-	*
4 Gezondheidszorgfunctie	*	-	-	*
5 Industriefunctie	*	-	-	*
6 Kantoorfunctie	*	-	-	*
7 Logiesfunctie	*	-	-	*
8 Onderwijsfunctie				
a. voor basisonderwijs	*	1	2	*
b. overige onderwijsfunctie	*	-	-	*
9 Sportfunctie	*	-	-	*
10 Winkelfunctie	*	-	-	*
11 Overige gebruiksfunctie	*	-	-	*
12 Bouwwerk geen gebouw zijnde	*	-	-	*

E

Na artikel 3.109 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3.109a (concentratie lood)

1. De concentratie van lood in een voorziening voor drinkwater is niet hoger dan 5 µg/l.
2. Op het meten van de concentratie zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

F

In artikel 4.7 vervalt "en de artikelen 4.149 en 4.159".

6. In afwijking van het eerste tot en met vierde lid voldoet een deur, een raam en een kozijn aan brandklasse D, bepaald volgens NEN-EN 13501-1.

I

Na artikel 4.44 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.44a (buitenoppervlak boven 30/50 meter)

1. Het deel van een zijde van een constructieonderdeel dat grenst aan de buitenlucht en hoger ligt dan 50 m boven het meetniveau:
  - a. voldoet aan brandklasse A2, bepaald volgens NEN-EN 13501-1; of
  - b. voldoet aan bij ministeriële regeling gestelde regels.
2. Het deel van een zijde van een constructieonderdeel dat grenst aan de buitenlucht en hoger ligt dan 30 m boven het meetniveau:
  - a. voldoet aan brandklasse A2, bepaald volgens NEN-EN 13501-1; of
  - b. voldoet aan bij ministeriële regeling gestelde regels, als het punt als bedoeld in artikel 4.65, eerste lid, boven die hoogte ligt en vanuit dat punt voor het vluchten:
    - a. één trappenhuis beschikbaar is; of
    - b. twee trappenhuisen beschikbaar zijn en de brandwerendheid van buiten naar de trappenhuisen niet voldoet aan EW 30 bepaald volgens NEN 6069.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op de bovenzijde van een dak.
4. In afwijking van het eerste en tweede lid voldoet een deur, een raam, een kozijn en spouwfolie aan brandklasse B, bepaald volgens NEN-EN 13501-1.
5. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op delen van het constructieonderdeel die vanuit de buitenluchtzijde afgeschermd zijn met een brandwerendheid van EI 15 bepaald volgens NEN 6069.

J

Artikel 4.46 komt te luiden:

Artikel 4.46 (vrijgestelde oppervlakte)

1. Op ten hoogste 5% van de totale oppervlakte van de constructieonderdelen van elke afzonderlijke ruimte waarvoor volgens de artikelen 4.43, 4.45, eerste lid, en 4.45a, eerste en tweede lid, een eis geldt, is die eis niet van toepassing.
2. Op ten hoogste 5% van de totale oppervlakte van de constructieonderdelen waarvoor volgens de artikelen 4.44, 4.44a, eerste, tweede en vierde lid, 4.45, tweede lid, en 4.45a, derde en vierde lid, een eis geldt, is die eis niet van toepassing in een vlak met een afmeting van 3 m bij 3 m.
3. Op ten hoogste 10% van de totale oppervlakte van de constructieonderdelen van elke afzonderlijke ruimte waardoor geen beschermde vluchtroute voert, zijn de in de artikelen 4.43 en 4.45a, eerste en tweede lid, bedoelde eisen aan de rookklasse niet van toepassing.
4. Op ten hoogste 5% van de totale oppervlakte van de constructieonderdelen waarvoor volgens de artikelen 4.43 tot en met 4.45a een eis geldt, is die eis niet van toepassing.

K

Tabel 4.49 komt te luiden:

Tabel 4.49

gebruiksfunctie	leden van toepassing										waarden																											
	brandcompartiment: ligging		brandcompartiment: omvang		opvangcompartiment		weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag: niveau van eisen		weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag: niveau van eisen boven hoogte 30/50 meter		weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag: bepalingmethode		tijdelijk bouwwerk		waarden																							
artikel	4.50										4.51		4.52		4.53		4.53a		4.54		4.55		4.51															
lid	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	1	2	3	4	*	1
1 Woonfunctie																																					*	1
a woonwagen	1	2	-	4	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	9	-	-	-	-	1	2	3	4	-	-
b woonfunctie voor zorg	1	2	-	4	-	-	-	-	1	-	3	-	5	6	7	-	-	-	-	1	2	3	-	-	-	-	7	-	-	1	2	3	1	2	3	-	*	1,000
c andere woonfunctie	1	2	-	4	-	-	-	-	1	-	3	-	5	6	7	-	-	-	-	1	2	3	-	-	-	-	7	-	-	1	-	3	1	2	3	-	*	1,000
2 Bijeenkomstfunctie																																					*	
a voor kinderopvang met bedgebied	1	2	-	4	-	-	-	-	1	-	3	-	-	7	8	-	-	-	-	1	-	4	-	-	7	-	-	-	-	1	2	3	1	2	3	-	*	1,000
b andere bijeenkomstfunctie	1	2	-	4	-	-	-	-	1	-	3	-	-	7	8	-	-	-	-	1	-	4	-	-	7	-	-	-	-	1	-	3	1	2	3	-	*	1,000
3 Celfunctie	1	2	-	4	-	-	-	-	1	-	3	-	-	7	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	1	2	3	-	*	1,000
4 Gezondheidszorfunctie																																					*	
a met bedgebied	1	2	-	4	-	-	-	-	1	-	3	-	-	7	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	1	2	3	-	*	1,000
b andere gezondheidszorfunctie	1	2	-	4	-	-	-	-	1	-	3	-	-	7	-	-	-	-	-	1	-	4	-	-	7	-	-	-	-	1	-	3	1	2	3	-	*	1,000
5 Industriefunctie																																					*	
a lichte industriefunctie	1	2	-	4	5	6	7	8	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	5	-	7	-	-	-	-	-	-	1	2	3	-	*	2,500	
b lichte industriefunctie voor het houden van dieren	1	-	-	4	5	6	7	-	1	-	3	-	-	-	-	9	-	-	-	1	-	4	5	6	7	-	-	10	-	-	-	1	2	3	-	*	2,500	
c andere industriefunctie	1	2	-	4	5	6	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	5	-	7	-	-	-	-	-	-	1	2	3	-	*	2,500	
6 Kantoorfunctie	1	2	-	4	-	-	-	-	1	-	3	-	-	7	8	-	-	-	-	1	-	4	-	-	7	-	-	-	1	-	3	1	2	3	-	*	1,000	
7 Logiesfunctie	1	2	-	4	-	-	-	-	1	-	3	-	-	7	-	-	-	-	-	1	-	4	-	-	7	-	-	-	1	-	3	1	2	3	-	*	500	
8 Onderwijsfunctie	1	2	-	4	-	-	-	-	1	-	3	-	-	7	8	-	-	-	-	1	-	4	-	-	7	-	-	-	1	-	3	1	2	3	-	*	1,000	
9 Sportfunctie	1	2	-	4	-	-	-	-	1	-	3	-	-	7	-	-	-	-	-	1	-	4	-	-	7	-	-	-	1	-	3	1	2	3	-	*	1,000	
10 Winkelfunctie	1	2	-	4	-	-	-	-	1	-	3	-	-	7	8	-	-	1	-	1	-	4	-	-	7	-	-	-	1	-	3	1	2	3	-	*	1,000	
11 Overige gebruiksfunctie																																					*	
a voor het stallen van motorvoertuigen	1	2	-	4	5	-	7	-	1	-	3	-	-	7	8	-	-	-	-	1	-	4	-	-	7	-	-	-	-	-	-	1	2	3	-	*	1,000	
b andere overige gebruiksfunctie	1	2	-	4	5	6	7	-	1	-	3	-	-	7	8	-	-	-	-	1	-	4	-	-	7	-	-	-	-	-	-	1	2	3	-	*	1,000	
12 Bouwwerk geen gebouw zijnde																																					-	
a Wegtunnel met een tunnallengte van meer dan 250 m	1	2	3	4	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	-	-	-
b ander bouwwerk geen gebouw zijnde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

L

Na artikel 4.53 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.53a (weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag: niveau van eisen boven 30/50 meter)

- De weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van een brandcompartiment naar een ruimte in een ander brandcompartiment, naar een besloten ruimte waardoor een extra beschermde vluchtroute voert en naar een niet-besloten ruimte waardoor een veiligheidsvluchtroute voert, is ten minste 120 minuten op een branduitbreidingstraject geheel of gedeeltelijk door de uitwendige scheidingsconstructie bepaald volgens NEN 6068, als:
  - de ruimte een vloer heeft die hoger ligt dan 50 m boven het meetniveau; en
  - de ruimte een vloer heeft die hoger ligt dan 20 m boven een vloer van het brandcompartiment.
- De weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van een brandcompartiment naar een ruimte in een ander brandcompartiment, naar een besloten ruimte waardoor een extra beschermde vluchtroute voert en naar een niet-besloten ruimte waardoor een veiligheidsvluchtroute voert is ten minste 120 minuten op een branduitbreidingstraject geheel of gedeeltelijk door de uitwendige scheidingsconstructie bepaald volgens NEN 6068, als:
  - de ruimte een vloer heeft die hoger ligt dan 30 m boven het meetniveau;

b. de ruimte een vloer heeft die hoger ligt dan 20 m boven een vloer van het brandcompartiment;
en

c. vanaf een punt als bedoeld in artikel 4.65, eerste lid, van een vloer als bedoeld in sub a en sub b voor het vluchten:

i. één trappenhuis beschikbaar is; of

ii. twee trappenhuisen beschikbaar zijn en de brandwerendheid van buiten naar de trappenhuisen niet voldoet aan EW 30 bepaald volgens NEN 6069.

3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing als over het branduitbreidingstraject de zijden van de constructieonderdelen die grenzen aan de buitenlucht voldoen aan brandklasse A2 bepaald volgens NEN-EN 13501-1 of aan brandklasse B als sprake is van een raam, een deur, een kozijn of spouwfolie. Op ten hoogste 5% van de totale oppervlakte van de constructieonderdelen geldt geen eis aan de brandklasse in elk vlak met een afmeting van 3 m bij 3 m.

M

Artikel 4.89, eerste lid, onder b, komt te luiden:

b. voldoet aan de SBRCURnet Handreiking – Brandveiligheid in hoge gebouwen en de artikelen 4.44a en 4.53a.

N

Tabel 4.121 komt te luiden:

Tabel 4.121

gebruiksfunctie	leden van toepassing																		waarden															
	luchtverversing verblijfsgebied, verblijfsruimte, toiletteruimte en badruimte						thermisch comfort	regelbaarheid en uitschaakbaarheid				luchtverversing overige ruimten						plaats van de opening			luchtkwaliteit toevoer van ventilatielucht						luchtkwaliteit: afvoer van binnenlucht			tijdelijk bouwwerk	capaciteit			
	4.122						4.123	4.124				4.125						4.126			4.127						4.128			4.129	4.122			
artikel	1	2	3	4	5	6	*	1	2	3	4	1	2	3	4	5	6	1	2	3	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	*	2
1 Woonfunctie	1	-	3	4	5	-	*	1	2	3	4	1	2	3	4	-	-	1	2	-	1	2	3	4	5	-	1	2	3	-	5	-	*	-
2 Bijeenkomstfunctie	-	2	3	-	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	*	6.5
a. voor kinderopvang	-	2	3	-	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	4
b. andere bijeenkomstfunctie	-	2	3	-	5	6	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	4
c. voor alcoholgebruik	-	2	3	-	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	-
3 Celfunctie	-	2	3	-	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	-
1 verblijfsgebied van celeenheid	-	2	3	-	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	12
2 ander verblijfsgebied	-	2	3	-	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	6.5
4 Gezondheidszorgfunctie	-	2	3	-	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	12
1 bedgebied	-	2	3	-	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	6.5
2 ander verblijfsgebied	-	2	3	-	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	6.5
5 Industriefunctie	-	2	3	-	5	-	-	-	-	-	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	6.5
6 Kantoorfunctie	-	2	3	-	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	6.5
7 Logiesfunctie	-	2	3	-	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	2	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	12
a. in een logiesgebouw	-	2	3	4	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	2	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	12
b. andere logiesfunctie	-	2	3	4	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	2	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	12
8 Onderwijsfunctie	-	2	3	-	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	*	8.5
9 Sportfunctie	-	2	3	-	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	6.5
10 Winkelfunctie	-	2	3	-	5	-	*	1	2	3	4	-	2	3	4	-	-	1	2	-	1	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	4
11 Overige gebruiksfunctie	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	2	3	4	5	-	-	-	3	-	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	6	-	-
a. voor het stallen van motorvoertuigen	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	2	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	-
b. andere overige gebruiksfunctie	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	2	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	4	5	-	-	2	3	-	5	-	-	-
12 Bouwwerk geen gebouw zijnde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	6	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	4	-	-	-	-	
a wegtunnel met een tunnelenlengte van meer dan 250 m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	6	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	4	-	-	-	-	
b andere tunnel of tunnelvormig bouwwerk voor verkeer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
c. ander bouwwerk geen gebouw zijnde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	4	5	-	-	2	3	-	-	-	-	-

O

Aan artikel 4.122 wordt een lid toegevoegd, luidende:

6. Onverminderd het tweede lid heeft een verblijfsruimte een voorziening voor luchtverversing met een mechanische afvoer met een volgens NEN 1087 bepaalde capaciteit van ten minste 3,8 dm³/s per m² vloeroppervlakte.

P

Tabel 4.148B komt te luiden:

Tabel 4.148B

gebruiksfunctie											waarden																								
thermische isolatie, warmteweerstand											thermische isolatie, warmtedoorgangscoefficiënt		luchtvolumestroom		gebruiksfunctie met een lage energievraag			tijdelijk bouwwerk			overgangsrecht: energiezuinigheid			thermische isolatie, warmteweerstand						thermische isolatie, warmteweerstand		thermische isolatie, warmtedoorgangscoefficiënt			
artikel 4.152											4.153		4.154		4.155			4.156			4.157			4.152						4.156					
lid											1	2	1	2	1	2	*	1	2	3	*	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2
											[m ² .K/W]											[m ² .K/W]		[W/m ² K]											
1 Woonfunctie											1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	1	2	1	2	-	1	2	-	*	2,6	2,6	2,6	1,3	4,2	
a. woonwagen											1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	1	2	1	2	-	1	2	3	*	4,7	6,3	3,7	2,6	2,2	
b. andere woonfunctie											1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	1	2	1	2	*	1	2	-	*	4,7	6,3	3,7	1,3	4,2	
2 Bijeenkomstfunctie											1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	1	2	1	2	-	1	2	-	*	4,7	6,3	3,7	1,3	4,2	
3 Celfunctie											1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	1	2	1	2	-	1	2	-	*	4,7	6,3	3,7	1,3	4,2	
4 Gezondheidszorgfunctie											1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	1	2	1	2	-	1	2	-	*	4,7	6,3	3,7	1,3	4,2	
a. met bedgebied											1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	1	2	1	2	-	1	2	-	*	4,7	6,3	3,7	1,3	4,2	
b. andere gezondheidszorgfunctie											1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	1	2	1	2	-	1	2	-	*	4,7	6,3	3,7	1,3	4,2	
5 Industriefunctie											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	1	2	*	1	2	-	*	4,7	6,3	3,7	1,3	4,2	
6 Kantoorfunctie											1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	1	2	1	2	-	1	2	-	*	4,7	6,3	3,7	1,3	4,2	
7 Logiesfunctie											1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	1	2	1	2	-	1	2	-	*	4,7	6,3	3,7	1,3	4,2	
a. in een logiesgebouw											1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	1	2	1	2	*	1	2	-	*	4,7	6,3	3,7	1,3	4,2	
b. andere logiesfunctie											1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	1	2	1	2	-	1	2	-	*	4,7	6,3	3,7	1,3	4,2	
8 Onderwijsfunctie											1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	1	2	1	2	-	1	2	-	*	4,7	6,3	3,7	1,3	4,2	
9 Sportfunctie											1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	1	2	1	2	*	1	2	-	*	4,7	6,3	3,7	1,3	4,2	
10 Winkelfunctie											1	2	3	4	5	6	7	8	9	-	1	2	1	2	*	1	2	-	*	4,7	6,3	3,7	1,3	4,2	
11 Overige gebruiksfunctie											1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	1	2	*	1	2	-	*	4,7	6,3	3,7	1,3	4,2	
12 Bouwwerk geen gebouw zijnde											-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Q

Artikel 4.150 vervalt.

R

Tabel 4.158 komt te luiden:

Tabel 4.158

gebruiksfunctie	leden van toepassing			
	milieuprestatie			
	artikel 4.159			
	lid 1	2	3	4
1 Woonfunctie				
a. woonwagen	-	-	-	-
b. andere woonfunctie	1	-	-	-
6 Kantoorfunctie	-	2	3	4
Alle niet hierboven genoemde gebruiksfuncties	-	-	-	-

S

Artikel 4.160 vervalt.

T

Artikel 4.202 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding '1.' geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
  2. De materialen voldoen aan de op grond van artikel 20, eerste lid, van het Drinkwaterbesluit gestelde regels.

U

Tabel 5.8 komt te luiden:

Tabel 5.8

gebruiksfunctie	leden van toepassing																																						
	constructieve veiligheid		constructieve veiligheid bij brand		hoogte afscheiding		beperken van het ontstaan van een brandgevaarlijke situatie		beperking van het ontwikkelen van brand en rook		beperking van uitbreiding van brand		verdere beperking van uitbreiding van brand en beperking van rook		bescherming tegen geluid van bouwinstallaties		luchtverversing		afvoer van rookgas en toevoer van verbrandingslucht		verblijfsgebied en verblijfsruimte		toeletruimte		badruimte		energiezuinigheid		vluchten bij brand		technische bouwsystemen		verslaggeving		onverwarme en ongekochte verblijfsruimte		oplaadpunten en leidingdoorvoeren		oplaadpunten elektrische voertuigen
artikel	5.9	5.10	5.10a	5.11	5.12	5.13	5.13a	5.14	5.15	5.16	5.17	5.18	5.19	5.20	5.20a	5.21	5.21a	5.21b	5.21c	5.21d	5.21e	5.21f	5.21g	5.21h	5.21i	5.21j	5.21k	5.21l	5.21m	5.21n	5.21o	5.21p	5.21q	5.21r	5.21s				
lid	1	2	*	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8			
1	Woonfunctie	1	2	*	1	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
	a voor verhuur	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
	b overige woonfunctie	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
2	Bijeenkomstfunctie	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
	a voor kinderopvang met bedgebied	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
	b andere bijeenkomstfunctie	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
3	Celfunctie	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
4	Gezondheidszorgfunctie	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
	a met bedgebied	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
	b andere gezondheidszorgfunctie	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
5	Industriefunctie	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
	a lichte industriefunctie voor het houden van dieren	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
	b andere industriefunctie	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
6	Kantoorfunctie	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
7	Logiesfunctie	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
8	Onderwijsfunctie	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
9	Sportfunctie	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
10	Winkelfunctie	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
11	Overige gebruiksfunctie	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
	a voor het personenvervoer	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
	b andere overige gebruiksfunctie	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
12	Bouwwerk geen gebouw zijnde	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
	a wegtunnel met een tunnellingte van meer dan 250 m	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
	b voor langzaam verkeer	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				
	c ander bouwwerk geen gebouw zijnde	1	2	*	-	-	*	1	2	-	1	2	*	1	2	3	4	5	6	7	8	*	1	2	3	4	5	6	1	2	*	1	2	3	-				

V

Artikel 5.9 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid vervalt.
2. Het derde lid wordt vernummerd tot tweede lid.

W

Artikel 5.10a wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding '2.' geplaatst.
2. Voor het tweede lid (nieuw) wordt een lid ingevoegd, luidende:
  1. Bij het geheel vernieuwen van de kozijnen van een raam of van het glas van een raam zijn op de vloerafscheiding ter plaatse van dit raam artikel 4.13, tweede lid, artikel 4.20, eerste lid, en artikel 4.21, derde lid, van toepassing.

X

Artikel 5.12 komt te luiden:

Artikel 5.12 (beperking van het ontwikkelen van brand en rook)

1. Bij het verbouwen van een bouwwerk geldt, in aanvulling op artikel 5.4, het in artikel 4.44, vierde lid, aangegeven prestatieniveau.
2. Bij een ingrijpende renovatie als bedoeld in artikel 5.20, vijfde lid, geldt, in aanvulling op artikel 5.4, het in artikel 4.44a aangegeven prestatieniveau.

3. Bij het verbouwen van het bouwwerk gelden, in aanvulling op artikel 5.4, het in de artikelen 4.43, eerste lid, en 4.45a, eerste en tweede lid, aangegeven prestatieniveau

Y

Artikel 5.13 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding '1.' geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
  2. Bij een ingrijpende renovatie als bedoeld in artikel 5.20, vijfde lid, geldt, in aanvulling op artikel 5.4, het in artikel 4.54a aangegeven prestatieniveau.

Z

Tabel 6.11 komt te luiden:

Tabel 6.11

gebruiksfunctie	leden van toepassing																	
	verbod op roken en open vuur		vastzetten zelfsluitend constructieonderdeel			aankleding			brandveiligheid inrichtingselementen		vluchtroute woongebouw		brandveilig gebruik grote brandcompartimenten		behandeling constructieonderdeel		overgangrecht: aankleding	
	6.12		6.13			6.14			6.15		6.15a		6.16		6.17		6.18	
artikel lid	1	2	*	1	2	3	4	5	1	2	3	*	*	*	*	*	*	
1 Woonfunctie	1	-	*	1	2	-	4	5	1	2	3	*	*	*	*	*	-	
2 Industriefunctie																		
a lichte industriefunctie voor het houden van dieren	1	2	*	-	-	3	4	-	1	2	-	-	*	*	*	*	*	
b andere industriefunctie	1	2	*	1	2	-	4	-	1	2	-	-	*	*	*	*	-	
3 Logiesfunctie																		
a in een logiesgebouw	1	2	*	1	2	-	4	-	1	2	-	-	*	*	*	*	-	
b andere logiesfunctie	1	2	*	1	2	-	4	5	1	2	3	-	*	*	*	*	-	
Alle niet hierboven genoemde gebruiksfuncties	1	2	*	1	2	-	4	-	1	2	-	-	*	*	*	*	-	

AA

Na artikel 6.15 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

artikel 6.15a (Vluchtroute woongebouw):

1. In een gemeenschappelijk verkeersruimte van een woongebouw waardoor een vluchtroute voert zijn geen brandbare objecten aanwezig. Onder brandbare objecten worden in ieder geval verstaan:
  - a. meubilair;
  - b. elektrische vervoersmiddelen;
  - c. huisvuil, grofvuil, oud papier, kratten; en
  - d. decoratie.
2. In afwijking van het eerste lid, onder a, is meubilair toegestaan als het:
  - a. onbrandbaar is volgens NEN 6064; of
  - b. voldoet aan brandklasse A1 als bedoeld in NEN-EN 13501-1.
3. In afwijking van het eerste lid, onder d, is decoratie toegestaan als die:

- a. onbrandbaar is volgens NEN 6064;
- b. voldoet aan brandklasse A1 als bedoeld in NEN-EN 13501-1; of
- c. een foto, schilderij of een andere afbeelding bij de toegang van een woning betreft met een oppervlakte van maximaal 0,1 m².

AB

Tabel 6.19 komt te luiden:

Tabel 6.19

gebruiksfunctie	leden van toepassing																								
	ontruiming bij brand				deuren in vluchtroutes					opstelling zitplaatsen en verdere inrichting					gangpaden		vluchtroute woongebouw								
	artikel 6.20				6.21					6.22					6.23		6.23a					6.24			
lid	1	2	3	4	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	*	1	2	3	4	5			
1 Woonfunctie																									
a. voor zorg	1	2	3	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*	1	2	3	4	-			
b. andere woonfunctie	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*	1	2	3	4	-			
2 Bijeenkomstfunctie	1	-	3	-	1	2	-	-	-	1	2	3	4	5	1	2	-	1	2	3	-	-			
3 Celfunctie	1	-	3	-	1	2	-	-	-	1	2	3	4	5	1	2	-	1	2	3	-	-			
4 Gezondheidszorgfunctie	1	-	3	-	1	2	-	-	-	1	2	3	4	5	1	2	-	1	2	3	-	-			
5 Industriefunctie	1	-	3	-	1	2	-	-	-	1	2	3	4	5	1	2	-	1	2	3	-	-			
6 Kantoorfunctie	1	-	3	-	1	2	-	-	-	1	2	3	4	5	1	2	-	1	2	3	-	-			
7 Logiesfunctie																									
a. in een logiesgebouw met 24-uurs bewaking	1	-	3	4	1	2	-	4	-	-	-	-	-	-	1	2	-	1	2	3	-	5			
b. in een logiesgebouw zonder 24-uurs bewaking	1	-	3	-	1	2	-	4	-	-	-	-	-	-	1	2	-	1	2	3	-	5			
c. andere logiesfunctie	1	-	-	-	1	2	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
8 Onderwijsfunctie																									
a. voor het basisonderwijs	1	-	3	-	1	2	-	-	-	1	2	3	4	5	1	2	-	1	2	3	-	-			
b. andere onderwijsfunctie	1	-	3	-	1	2	-	-	-	1	2	3	4	5	1	2	-	1	2	3	-	-			
9 Sportfunctie	1	-	3	-	1	2	-	-	-	1	2	3	4	5	1	2	-	1	2	3	-	-			
10 Winkelfunctie	1	-	3	-	1	2	-	-	-	1	2	3	4	5	1	2	-	1	2	3	-	-			
11 Overige gebruiksfunctie	-	-	3	-	1	2	-	-	-	1	2	3	4	5	1	2	-	1	2	3	-	-			
12 Bouwwerk geen gebouw zijnde																									
a. wegtunnel met een tunnellengete van meer dan 250	-	-	-	-	1	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
b. ander bouwwerk geen gebouw zijnde	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	2	3	4	5	1	2	-	1	2	3	-	-			

AC

Na artikel 6.23 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

artikel 6.23a (Vluchtroute woongebouw)

In een gemeenschappelijk verkeersruimte van een woongebouw waardoor een vluchtroute voert zijn geen objecten aanwezig die een belemmering zijn voor het vluchten. Onder de objecten die het vluchten belemmeren worden in ieder geval verstaan objecten waardoor de bouwkundige vrije breedte van de verkeersruimte wordt ingeperkt, tenzij er ten minste een beschikbare breedte overblijft van 1,2 m.

AD

Artikel 6.37, zesde lid onderdeel a, komt te luiden:

a. een airconditioningsysteem of een gecombineerd airconditioning- en ventilatiesysteem dat valt onder een overeengekomen energieprestatie criterium of een contractuele regeling waarin een overeengekomen niveau van energie-efficiëntieverbetering is vermeld of dat wordt beheerd door een nutsbedrijf- of netwerkexploitant en daarom aan prestatie monitoringmaatregelen aan de systeemzijde is onderworpen, mits dit een gelijkwaardig resultaat oplevert als het resultaat van de keuring, bedoeld in het eerste lid; of

AE

Artikel 6.42, zesde lid onderdeel a, komt te luiden:

a. een verwarmingssysteem of een gecombineerd verwarmings- en ventilatiesysteem dat valt onder een overeengekomen energieprestatie criterium of een contractuele regeling waarin een overeengekomen niveau van energie-efficiëntieverbetering is vermeld of dat wordt beheerd door een nutsbedrijf- of netwerkexploitant en daarom aan prestatie monitoringmaatregelen aan de systeemzijde is onderworpen, mits dit een gelijkwaardig resultaat oplevert als het resultaat van de keuring, bedoeld in het eerste lid; of

AF

In bijlage I, onder A, worden in alfabetische rangschikking de volgende definities ingevoegd:

Buitenlucht als bedoeld in de eisen voor brandklasse: de lucht aan de buitenzijde van een uitwendige scheidingsconstructie of in een geventileerde spouw van een uitwendige scheidingsconstructie.

Kozijn: constructieonderdeel in een scheidingsconstructie dat direct grenst aan een raam of deur.

Raam: constructieonderdeel in een scheidingsconstructie voor lichttoetreding of zicht.

AG

In bijlage I, onder B, worden het begrip *bijeenkomstfunctie voor kinderopvang* gewijzigd in: *bijeenkomstfunctie voor het bedrijfsmatig opvangen, verzorgen, opvoeden en begeleiden van kinderen die het basisonderwijs nog niet hebben beëindigd, maar geen gastouderopvang als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet kinderopvang;*

Verder wordt in alfabetische rangschikking de volgende begrippen ingevoegd:

woonfunctie voor gastouderopvang: woonfunctie voor gastouderopvang als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet kinderopvang voor zover de opvang plaatsvindt op het woonadres van de gastouder;

woonfunctie voor verhuur: woonfunctie die wordt bewoond door een huurder, waarbij sprake is van huur van woonruimte als bedoeld in artikel 7:232 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Hugo de Jonge

Nota van toelichting

I. Algemeen deel

1. Inleiding

In dit besluit zijn enkele wijzigingen in het Besluit bouwwerken leefomgeving (hierna: Bbl) aangebracht. De wijzigingen hebben een verschillende achtergrond. Allereerst is vanwege de woningbouwopgave de wens ontstaan om industrieel bouwen te bevorderen. Daarvoor is het noodzakelijk dat bepaalde technische bouwvoorschriften voor nieuwbouw die al streng zijn, in heel Nederland zoveel mogelijk uniform zijn, en niet per gemeente nog strenger kunnen worden gesteld. Dit heeft geleid tot het vervallen van de maatwerkmogelijkheid voor de energieprestatie (BENG) en de milieuprestatie (MPG). Een groot deel van de wijzigingen heeft betrekking op het verbeteren van de veiligheid van en de gezondheid in gebouwen. Het gaat onder meer om een verbod op loden leidingen voor huurwoningen en kindlocaties, de aanscherping van de brandklasse en brandwerendheid van gevels van hoge gebouwen met een bepaalde gebruiksfunctie, de aanscherping met betrekking tot het vrijhouden van vluchtwegen, de zogenoemde doorvalveiligheid en het vastleggen van een al bestaande eis voor de ventilatie in horeca. Tot slot is de uitzondering op de keuringsplicht voor verwarmings- en airconditioningssystemen aan een nadere voorwaarde verbonden en is geregeld dat bouwconstructies die bij de verbouw van een bouwwerk niet worden verbouwd, aan het niveau voor bestaande bouw mogen voldoen. De aanleiding en de inhoud van de wijzigingen worden hierna per onderwerp in hoofdstuk 2 nader toegelicht.

2. Inhoud van het besluit

2.1 Vervallen maatwerkmogelijkheid voor de eisen voor energie- en milieuprestatie bij nieuwbouw

De mogelijkheid voor gemeentelijk maatwerk voor de energieprestatie (BENG) en de milieuprestatie (MPG) in het Bbl vervalt.

In het coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' is opgenomen dat de bouwregelgeving wordt verbeterd en belemmeringen voor de woningbouw worden weggenomen. Over de uitwerking daarvan is door de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) een brief aan de Tweede Kamer gestuurd op 12 april 2022.¹ zie . In die brief is aangekondigd dat de mogelijkheid van gemeenten om maatwerkregels te stellen voor nieuwbouw op de regels voor de BENG-eisen (Bijna energie neutrale gebouwen) en de milieuprestatie-eis wordt geschrapt.

Het besluit om gemeenten meer vrijheid te geven dateert van voor 2018 en is in 2018 vastgesteld in het Bbl met de mogelijkheid tot gemeentelijke maatwerk voor de energieprestatie (BENG) en de milieuprestatie (MPG), met het vaststellen van het Bbl onder de Omgevingswet. De destijds geldende energieprestatie en milieuprestatie zijn naderhand in het Bouwbesluit 2012 nog substantieel landelijk aangescherpt (vgl. milieuprestatie-eis gebouwen met 20% daling in 2021 (Staatsblad 2021 nr. 147) en de nieuwe BENG-eisen gericht op energiezuinigheid (Staatsblad 2019, nr. 501).

Vanuit het oogpunt van de woningbouwopgave is gekeken naar verbeteringen van de bouwregelgeving en daarmee naar het wegnemen van belemmeringen voor de bouw. Dit met het

---

¹ Kamerstukken II 2021/22, 32757, nr. 186 (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32757-186.html>).

doel om circulair en industrieel bouwen te bevorderen, zowel om de woningbouw te versnellen als voor het verbeteren van de energie- en milieuprestatie van woningen. Van belang bij de bevordering van industrieel bouwen is dat de technische bouwvoorschriften voor woningen in heel Nederland zoveel mogelijk uniform zijn en op een zo'n hoog mogelijk ambitieniveau, zodat niet per gemeente technische aanpassingen noodzakelijk zijn van de generieke bouwconcepten.

Om deze redenen is het niet nodig, noch wenselijk om lokaal een strengere eis te stellen ten aanzien van de BENG en de MPG. Voor de verdere aanscherping van de eisen voor de energieprestatie en de milieuprestatie vinden nadere onderzoeken plaats die mogelijk leiden tot aanpassingen van het Bbl.

2.2 Verbod loden leidingen bestaande bouw voor kindlocaties en huur

Tot ongeveer 1945 was het vrij standaard om bij de bouw van huizen loden drinkwaterleidingen te gebruiken. Maar ook in tussen 1945 en 1960 gebouwde huizen kunnen nog loden leidingen voorkomen. In de loop der tijd zijn veel van deze leidingen verdwenen door sloop en renovatie. Echter, de verwijdering is nog niet compleet. Het is onbekend in hoeveel woningen/gebouwen nog loden leidingen aanwezig zijn. Volgens de Gezondheidsraad zijn er naar schatting nog 100.000 - 200.000 woningen van voor 1960 met loden leidingen. Het percentage van de metingen die worden uitgevoerd op grond van het wettelijk meetprogramma van de drinkwaterbedrijven waarbij een waarde hoger dan 10 microgram/L (huidige maximale loodwaarde) is vastgesteld, is al sinds 2015 min of meer constant rond de 1%.

In de brief van 2 juli 2020 over Acties lood in drinkwater² heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) toegezegd dat indien uit de jaarlijkse rapportage over de voortgang van de maatregelen mocht blijken dat men onvoldoende uit de voeten kan met het in die brief vermelde instrumentarium, bezien zou worden of het zinvol was om alsnog een verbod op loden leidingen voor alle woningeigenaren in te stellen.

In de voortgangsrapportage lood in drinkwater die de minister voor VRO op 4 februari 2022 naar de Tweede Kamer³ heeft gestuurd is vervolgens aangegeven dat er veel inspanningen zijn gepleegd om de noodzaak tot het saneren van loden leidingen onder de aandacht te brengen, en er steeds meer loden leidingen worden gesaneerd. Ook worden diverse acties nog uitgevoerd.

Voor kindlocaties en huurders ziet het kabinet volgens de brief van 4 februari 2022 niettemin ter versterking van de ingezette aanpak en als stok achter de deur, een belangrijke toegevoegde waarde in het invoeren van een verbod op loden leidingen. Het is een overheidstaak om de meest kwetsbare groepen in onze samenleving te beschermen. Dat geldt ook voor de aanwezigheid van lood in drinkwater.

Voor de kindlocaties geven de betrokken partijen bij het toezicht op kindlocaties aan dat er bij de invulling van het toezicht behoefte is aan een manier om gebouweigenaren van kindlocaties zo nodig te dwingen loden leidingen te verwijderen.

Ook geven gemeenten aan dat een publiekrechtelijk verbod op loden leidingen kan helpen om verhuurders te dwingen hun loden leidingen te saneren. Dit is niet alleen van belang voor gemeenten die een actief beleid voeren om loden leidingen in 'hun' gemeenten te saneren, maar

---

² Kamerstukken II 2019/20, 27625, nr. 506

<https://open.overheid.nl/repository/ronl-419aa2eb-3f04-4585-94f8-d256ed6e4376/1/pdf/kamerbrief-stand-van-zaken-acties-lood-in-drinkwater.pdf>.

³ Kamerstukken II 2021/22, 27625, nr. 561

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/02/04/kamerbrief-voortgangsrapportage-lood-in-drinkwater>

geeft ook huurders de mogelijkheid om bij het aantreffen van loden leidingen of bij een te hoge loodwaarde, en wanneer de verhuurder onverhoopt nalaat de loden leidingen te saneren, zich niet alleen tot Huurcommissie en rechter, maar ook tot de gemeente te wenden.

Er is niet gekozen voor een generiek verbod op loden leidingen in bestaande bouw.

Eigenaren/bewoners worden goed geïnformeerd over de risico's, nadrukkelijk ook op het moment van aankoop, maar hebben uiteindelijk een eigen verantwoordelijkheid of en wanneer ze eventueel nog aanwezige loden leidingen willen laten verwijderen en hoe zij in schoon drinkwater willen voorzien.'

Daarom geldt de eis dat de concentratie van lood in een voorziening voor drinkwater niet hoger mag zijn dan 5 microgram/L voor kindlocaties, te weten kinderopvang, gastouderopvang en basisscholen en voor huurwoningen. In het Bbl zijn daartoe twee nieuwe subgebruiksfuncties voor de woonfunctie geïntroduceerd, de *Woonfunctie voor verhuur* en de *Woonfunctie voor gastouderopvang*.

Voor de grenswaarde van 5 microgram/L is aangesloten op de herziene Drinkwaterrichtlijn⁴; die vraagt namelijk om de maximale loodwaarde te verlagen naar deze waarde. Ook is deze waarde sinds 1 juli 2021 als gebrek opgenomen in het Gebrekenboek⁵ van de huurcommissie: 'Het leidingwater van de in pandige drinkwaterinstallatie in de woonruimte heeft op een tappunt een gemiddelde loodverontreiniging van meer dan 5 microgram per liter.' Wanneer er sprake is van loden leidingen dan is het (vrijwel) onmogelijk dat de loodwaarde van het drinkwater onder deze grenswaarde ligt. Daarom hanteert de Huurcommissie het uitgangspunt dat de verzoeker moet aantonen (middels een watermeting) dat sprake is van een te hoge concentratie van lood in het drinkwater *tenzij* loden leidingen visueel zichtbaar zijn. Bij het toezicht op de bouwregelgeving zal op dezelfde wijze gehandeld kunnen worden.

Naar de te hanteren meetmethode voor het bepalen van het loodgehalte wordt nog onderzoek gedaan door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De proportionele monsternamen zijn te omslachtig en de overige methoden geven minder goed een weergave van de gemiddelde inname, waarop de norm van 5 microgram per liter betrekking heeft.

De beoogde datum van inwerkingtreding van deze wijziging is 1 januari 2025, zodat eigenaren tijdig en zo nodig in combinatie met andere werkzaamheden de loden drinkwaterleidingen kunnen vervangen. Verwachting is dat handhaving vooral naar aanleiding van meldingen zal plaatsvinden.

De verplichting geldt dus voor huurwoningen (woonfunctie voor verhuur). Het is primair aan de eigenaar (conform artikel 3.3) van de huurwoning om te voldoen aan de verplichting. Verhuurders van appartementen met meerdere appartementseigenaars in een gebouw zijn onderdeel van een (gemengde) Vereniging van Eigenaars (VvE). In hetzelfde VvE-gebouw kunnen zich zowel huur- als koopappartementen bevinden. De appartementseigenaars zijn gezamenlijk eigenaar van het gebouw. De vergadering van eigenaars besluit met meerderheid van stemmen over de instandhouding van de gemeenschappelijke delen van het gebouw.

In het splitsingsreglement van de VvE staat of de drinkwaterleiding onder de verantwoordelijkheid valt van de VvE (de gezamenlijke eigenaars als normadressaat), of van de individuele eigenaar/verhuurder (de individuele appartementseigenaar/verhuurder als normadressaat) en of de kosten voor rekening van de VvE of voor rekening van de verhuurder komen. De inhoud van

---

⁴ Richtlijn (EU) 2020/2184 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (herschikking), PbEU 2020, L 435.

⁵ [Gebrekenboek juli 2022 \(huurcommissie.nl\)](https://www.huurcommissie.nl/gebrekenboek-juli-2022).

het splitsingsreglement, waaronder de verantwoordelijkheidsverdeling en kostenverdeling, kan per VvE verschillen.

Wanneer de drinkwaterleiding onder verantwoordelijkheid valt van de verhuurder kan hij de loden leiding op eigen kosten zelf vervangen. Dit kan anders zijn indien de loden drinkwaterleiding niet kan worden verwijderd zonder schade van betekenis toe te brengen aan de betreffende vloer of wand waarin de drinkwaterleiding zich bevindt en de verhuurder daarvoor toestemming van de VvE nodig heeft. Verhuurders kunnen ook niet zelf besluiten de loden drinkwaterleiding te vervangen wanneer dit onder de verantwoordelijkheid valt van de VvE. In dat geval is het aan de VvE op grond van artikel 3.3 van het Bbl om aan de maximale loodwaarde in drinkwater voor de woonfunctie verhuur te voldoen. De verantwoordelijkheid voor de drinkwaterleiding ligt dan bij de VvE en de kosten zijn voor rekening van de VvE. Wanneer de loden drinkwaterleiding onder verantwoordelijkheid valt van de VvE, is voor het vervangen van de loden drinkwaterleiding een meerderheid van stemmen nodig in de vergadering van eigenaars. De situatie kan zich voordoen dat de VvE besluit om de leidingen niet te vervangen. De individuele eigenaar/verhuurder die het niet eens is met dit besluit kan de kantonrechter verzoeken om een machtiging te verlenen op grond van artikel 5:121 van het Burgerlijk Wetboek. De verhuurder kan ook bij de gemeente een handhavingsverzoek indienen om de VvE te verplichten de loden waterleiding te vervangen. Handhaving richting de individuele eigenaar/verhuurder kan alleen plaatsvinden voor het deel van de leidingen dat binnen het gedeelte van het gebouw valt dat bestemd is om als afzonderlijk geheel door hem te worden gebruikt.

2.3 Aanscherpen brandklasse gevels

De Adviescommissie Toepassing en Gelijkwaardigheid Bouwvoorschriften (ATGB) heeft in relatie tot de brand bij de Londense Grenfell Tower aanbevelingen gedaan aan het ministerie van BZK.⁶ Een van de aanbevelingen was om te onderzoeken of voor risicovolle situaties de huidige brandklasse-eis voor de gevel van gebouwen (brandklasse B) toereikend is of een zwaardere eis en/of een alternatieve bepalingmethode nodig is. Het ministerie van BZK heeft hier onderzoek naar laten uitvoeren door het adviesbureau DGMR.⁷ In het rapport worden aanbevelingen gedaan om de brandklasse-eis voor gevels te verduidelijken en aan te scherpen voor hoge gebouwen waarin wordt geslapen of verminderd zelfredzame personen aanwezig zijn. De ATGB heeft de voorstellen van DGMR overgenomen in haar advies aan het ministerie van BZK.^{8,9} Het advies van de ATGB voor het aanscherpen van de huidige brandklasse B voor gevels is nu overgenomen in het Bbl en is overgenomen voor nieuwbouw en bij de verbouw van gebouwen waarin wordt geslapen en die hoger zijn dan 50 meter. Het gaat daarbij om gebouwen met een woonfunctie, woonfunctie voor zorg, bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied, celfunctie, gezondheidszorgfunctie met bedgebied of logiesfunctie. Voor gebouwen waarin geslapen wordt door verminderd zelfredzame personen geldt de verzekering in bepaalde gevallen al vanaf 30 meter. Het gaat daarbij om gebouwen met een woonfunctie voor zorg, bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied, celfunctie of een gezondheidszorgfunctie met bedgebied.

---

⁶ Advies ATGB n.a.v. het 'Grenfell Tower Inquiry Phase 1 Report van 30 maart 2020 (<https://www.atgb.nl/atgb-adviesrapport-grenfell-tower/>).

⁷ DGMR rapport Risico's van gevels met een brandklasse B van 17 oktober 2021. (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/10/17/risicos-van-gevels-met-brandklasse-b>)

⁸ Advies ATGB onderzoeksrapporten n.a.v. Grenfell van 10 oktober 2022. (<https://www.atgb.nl/atgb-advies-n-a-v-beoordeling-uitgevoerde-grenfell-onderzoeken/>)

⁹ Eerdere brieven aan de Tweede Kamer hierover zijn:

Brief van 29 oktober 2021, Kamerstukken II 2021/22, 28325, nr. 224

Brief van 13 april 2022, Kamerstukken II 2021/22, 28325 nr. 23.

Bij de aangescherpte brandklasse eis is gekozen voor een duale aanpak. De gevels van de betreffende gebouwen moeten boven een hoogte van 30 respectievelijk 50 meter voldoen aan brandklasse A2 of aan bij ministeriële regeling gestelde regels. De keuze voor deze duale aanpak volgt uit het advies van de ATGB en beoogt dat de toepassing van bepaalde gevels, die niet kunnen voldoen aan brandklasse A2, straks niet meer mogelijk is, terwijl deze toch voldoende veilig zijn. In de Omgevingsregeling zal daartoe een alternatieve methode voor de brandklasse A2 eis worden vastgelegd. Bij gebruik van deze alternatieve methode hoeft niet aan de eis van brandklasse A2 te worden voldaan. Het gaat daarbij om het toepassen van grote of middelgrote brandproeven op gevels. Bij de huidige brandklasse B speelt namelijk vooral dat de bepaling hiervan gebeurt met een kleine (Europees voorgeschreven) brandproef die niet representatief is voor een daadwerkelijk gevelbrand. Grotere brandproeven zijn meer representatief en men kan daarmee dan ook de veilige toepassing van niet onbrandbare gevels aantonen. Deze werkwijze wordt al in andere Europese landen gebruikt naast een algemene A2-eis. Voor deze alternatieve methode wordt thans door NEN in opdracht van het ministerie van BZK gewerkt aan een Nederlandse Praktijkrichtlijn (NPR). De alternatieve methode zal op hetzelfde moment in werking treden als deze aanpassing van het Bbl. In deze NPR zal worden aangesloten op internationale normen voor midden- en grootschalige testen voor gevels die ook in andere Europese landen worden gebruikt als alternatief voor de brandklasse. Daarbij worden in de NPR ook toetscriteria vastgelegd. In de Omgevingsregeling zal de NPR worden aangewezen als bepalingsmethode en de daarbij geldende toetscriteria. De ATGB heeft aanbevolen om de aanscherping brandklasse A2 alleen tegelijkertijd met de alternatieve methode van kracht te laten worden. Het niet gelijktijdig invoeren leidt, naar de mening van de ATGB, tot ongewenste consequenties voor de bouwpraktijk. Bepaalde gevels zouden (tijdelijk) niet meer kunnen worden toegepast. Dit blijkt ook uit een door DGMR uitgevoerd regeleffectonderzoek.¹⁰

Wordt gekozen voor de brandklasse A2 dan gelden er voor bepaalde delen van de gevel uitzonderingen, vergelijkbaar met de uitzonderingen die gelden voor de huidige brandklasse B. Voor ramen, deuren, kozijnen en spouwfolie hoeft niet te worden voldaan aan de brandklasse A2, maar kan worden volstaan met brandklasse B. Verder geldt ook de bestaande uitzondering dat voor 5% van de gevel geen enkele eis geldt voor de brandklasse. Voor een juiste toepassing van deze 5%-regel bij de brandklasse A2 wordt door NEN nog een nadere invulling gegeven. Naast deze uitzondering is bij de nieuwe eis ook geregeld dat delen van de gevel die voldoende brandwerend zijn afgeschermd niet hoeven te voldoen aan de brandklasse A2. Hierdoor is de toepassing van hout of andere biobased materialen nog mogelijk mits voldoende brandwerend afgeschermd.

Het advies van de ATGB bevat verder nog een aantal voorstellen voor verduidelijking van de bepalingen over de brandklasse. Deze voorstellen zijn op een aantal punten overgenomen en worden in het artikelsgewijze deel nader toegelicht.

2.4 Aanscherpen brandwerendheid gevels

De ATGB heeft in relatie tot de brand bij de Londense Grenfell Tower aanbevelingen gedaan aan het ministerie van BZK.¹¹ Een van de aanbevelingen was om te onderzoeken of de huidige brandwerendheidseisen afdoende voorkomen dat een brand via de gevel vele brandcompartimenten (zoals woningen) tegelijkertijd kan bedreigen. Het ministerie van BZK heeft

---

¹⁰ DGMR-rapport Regeleffectonderzoek voorgenomen aanscherping brandklasse gevels van 12 mei 2021.

¹¹ Advies ATGB n.a.v. het 'Grenfell Tower Inquiry Phase 1 Report van 30 maart 2020 (<https://www.atgb.nl/atgb-adviesrapport-grenfell-tower/>).

hier onderzoek naar laten uitvoeren door het adviesbureau DGMR.¹² In het rapport worden aanbevelingen gedaan om de brandwerendheidseis via de gevel aan te scherpen voor hoge gebouwen waarin wordt geslapen of verminderd zelfredzame personen aanwezig zijn. De ATGB heeft de voorstellen van DGMR overgenomen in haar advies aan het ministerie van BZK.¹³ Door de ATGB zijn de onderzoeken met betrekking tot de "brandklasse van de gevel" (zie 2.3) en "branduitbreiding door de gevel" in samenhang beschouwd. Tezamen geven deze twee onderzoeken een totaalbeeld van de risico's van gevelbranden. De wijzigingen in het Bbl die nodig zijn ten aanzien van de branduitbreiding door de gevel zijn aanvullend op de aanscherping van de brandklasse. Het gaat daarbij om twee verschillende doelen van de bouwregelgeving vastgelegd in de aansturingsartikelen 4.49 (Beperken van uitbreiding van brand (brandwerendheid)) respectievelijk 4.42 (Beperken ontwikkelen van brand (brandklasse)). De ATGB spreekt daarbij van afzonderlijke "lines of defense" voor het voorkomen van slachtoffers bij brand.

Het advies van de ATGB voor zowel de brandwerendheid als de brandklasse is nu overgenomen in het Bbl.

De wijziging van het Bbl voor de brandwerendheid komt neer op een extra brandwerendheidseis van 120 minuten tussen brandcompartimenten/ruimten die in hoogte meer dan 20 meter van elkaar liggen. De eerdere eisen in het Bbl regelen al dat direct boven elkaar gelegen brandcompartimenten/ruimten een brandwerendheid moeten hebben van 60 minuten. De eis van 120 minuten geeft een extra veiligheid dat in een hoog gebouw geen snelle branduitbreiding plaatsvindt over een grote hoogte van het gebouw.

De eis van 120 minuten geldt voor een branduitbreidingstraject door de gevel bepaald volgens NEN 6068. Voor een goede bepaling hiervan wordt deze NEN 6068 door NEN aangepast. Door DGMR zijn daartoe voorstellen opgenomen in het rapport.

De eisen gelden (overeenkomstig die van de scherpere brandklasse) alleen voor hoge gebouwen waarin wordt geslapen. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen verminderd zelfredzamen (eisen al vanaf 30 meter hoogte) en andere slaapgebouwen (eisen vanaf 50 meter hoogte). Ook is zowel mogelijk aangesloten bij de uitzonderingen die bij de scherpere brandklasse gaan gelden. De eisen gaan gelden voor nieuwbouw en voor de verbouw van een bouwwerk.

Een mogelijkheid om te voldoen aan de nieuwe eis is door om de 20 meter een 60 minuten brandwerende spouwonderbreking aan te brengen in aanvulling op de 60 minuten brandwerendheid die aanwezig moet zijn voor de bestaande eis tussen brandcompartimenten (veelal uitgevoerd door 30 minuten ter plaatse van het brandende compartiment plus 30 minuten ter plaatse van de te beschermen ruimte).

2.5 Gebruikseisen vluchtroutes woongebouwen

De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) heeft in zijn rapport¹⁴ van 14 juli 2021 over de flatbrand in Arnhem aanbevolen om te zorgen voor verbetering van het toezicht op de brandveiligheid in de gebruiksfase van woongebouwen en te bezien of een aanpassing van de geldende wet- en regelgeving nodig is. Door de minister voor VRO zijn alle aanbevelingen van de OvV

---

¹² DGMR-rapport "Branduitbreiding door een gevelconstructie" van 12 mei 2022.

¹³ Advies ATGB onderzoeksrapporten n.a.v. Grenfell van 10 oktober 2022. (<https://www.atgb.nl/atgb-advies-n-a-v-beoordeling-uitgevoerde-grenfell-onderzoeken/>)

¹⁴ Rapport OvV "Fatale flatbrand in Arnhem – Lessen voor brandveiligheid" van 14 juli 2021, <https://www.onderzoeksraad.nl/nl/page/16175/fatale-flatbrand-in-arnhem---lessen-voor-brandveiligheid>.

overgenomen¹⁵. Uit gesprekken met gemeenten, Brandweer NL en organisaties van gebouweigenaren¹⁶ is gebleken dat de huidige regelgeving op het gebied van het vrijhouden van vluchtwegen in woongebouwen onvoldoende duidelijk is. Duidelijker regelgeving zou gemeenten en ook woningeigenaren helpen bij het uitvoeren van toezicht op het gebied van brandveiligheid en communicatie hierover met bewoners.

Voorheen gold alleen algemeen geformuleerde regelgeving ten aanzien van het vrijhouden van vluchtwegen en het voorkomen dat daar brand ontstaat. In het Bouwbesluit was dit geregeld in de artikelen 7.10 en 7.16. In het Bbl zijn deze artikelen opgegaan in artikel 6.4 (specifieke zorgplicht: brandveilig gebruik van bouwwerken), waarin onder meer is bepaald dat deze zorgplicht erop ziet dat alle maatregelen genomen moeten worden die redelijkerwijs kunnen worden gevraagd om te voorkomen dat het gebruik van vluchtmogelijkheden bij brand wordt belemmerd.

Zowel gemeenten als eigenaren hebben er behoefte aan dat er in de regelgeving concreter wordt omschreven wat men wel en niet mag plaatsen in de vluchtwegen van een woongebouw. Het is dan ook aan bewoners eenvoudiger uit te leggen dat iets niet mag volgens de regelgeving. Aansluitend op de aanbevelingen van de OvV is het Bbl hierop aangepast.

In het Bbl hoofdstuk 6 Gebruik van bouwwerken zijn in afdeling 6.2 Brandveiligheid daarom twee artikelen toegevoegd die concrete eisen stellen aan het brandveilig gebruik van vluchtroutes in een gemeenschappelijke verkeersruimte in woongebouwen. Er wordt een (niet limitatieve) lijst gegeven van brandbare objecten die niet in de vluchtroute aanwezig mogen zijn:

- meubilair, met uitzondering van meubilair dat onbrandbaar is;
- elektrische vervoersmiddelen;
- huisvuil, grofvuil, oud papier, kratten;
- decoratie, met uitzondering van decoratie dat onbrandbaar is.

Bij elektrische vervoersmiddelen gaat het vooral om scootmobielen. Het stallen van scootmobielen in vluchtroutes was overigens al niet toegestaan uitgaande van de functionele eisen en de specifieke zorgplicht. Uit het oogpunt van brandveiligheid is vooral de accu risicovol. Bij nieuwbouwwoningen is de verplichte buitenberging (artikel 4.171 van het Bbl) daarom ook mede bedoeld voor scootmobielen. Bij bestaande bouw zal voor scootmobielen ook gezocht moeten worden naar stallingsruimten anders dan in de gemeenschappelijke verkeersruimten. Eventueel kan op basis van het gelijkwaardigheidsprincipe een oplossing worden gevonden om met aanvullende brandveiligheidsvoorzieningen scootmobielen alsnog in de gemeenschappelijke vluchtroute te plaatsen. Op grond van artikel 2.4, tweede lid, van het Bbl is voorafgaande toestemming van het bevoegd gezag niet vereist. Wel kan het bevoegd gezag achteraf alsnog niet akkoord gaan met de gelijkwaardige oplossing en deze niet toestaan. Het ligt daarom in de rede om bij een gelijkwaardige oplossing voor het stallen van scootmobielen vooraf overleg te hebben met het bevoegd gezag.

Ten aanzien van decoratie is er een uitzondering voor kleine brandbare afbeeldingen opgenomen ter plaatse van de woningtoegangsdeuren. Deze uitzondering is opgenomen om desgewenst een voor de bewoner benodigd herkenningspunt van de woning op te hangen.

---

¹⁵ Kamerstukken II 2021/22, 28 325, nr. 236 (brief van 10 februari 2022), <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/02/11/aanbiedingsbrief-bij-afschrift-van-brief-aan-ovv-met-reactie-op-aanbevelingen-flatbrand-arnhem>.

¹⁶ Aedes, Vereniging Eigen Huis, Vastgoed Belang, Kences, VvE Belang, Vereniging van Institutionele Beleggers in Vestgoed en Branchevereniging VvE Beheerders.

Naast het verbod op brandbare objecten, is met deze Bbl-wijziging geregeld dat er geen objecten in de vluchtroute aanwezig mogen zijn die het vluchten belemmeren. Het gaat daarbij in ieder geval om objecten die de bouwkundige vrije breedte van de verkeersruimte (gang, trap e.d.) inperken, tenzij er ten minste een beschikbare breedte overblijft van 1,2 m.

2.6 Doorvalbeveiliging

Naar aanleiding van een dodelijk ongeval door een raam op 21 mei 2021 heeft het ministerie van BZK door Nieman Raadgevende Ingenieurs B.V. (Nieman) een verkennend onderzoek laten uitvoeren naar de regelgeving op het gebied van de doorvalveiligheid in bestaande woningen.¹⁷ Voor nieuwbouw geldt in het Bbl bij ramen een vloerafscheiding van ten minste 0,85 m (artikel 4.21, derde lid). Deze eis bestaat sinds 1992. Voor bestaande bouw geldt een lagere eis van 0,60 m (artikel 3.16, tweede lid). Veelal gaat het hierbij om een vensterbank. Volgens het verkennend onderzoek kan worden aangenomen dat dit huizen betreft van voor 1970 (ruim 3 miljoen woningen met twee of meer bouwlagen). Op basis van beschikbare informatie (Veiligheid NL, CBS) wordt geschat dat er jaarlijks ongeveer 200 mensen door een val uit een raam op de spoedeisende hulp belanden.

Nieman concludeert dat de doorvalveiligheid in principe relatief eenvoudig verbeterd kan worden. De meest voor de hand liggende maatregel is het aanbrengen van een extra, horizontale stang op of tussen het kozijn.

Er is voor gekozen deze aanbeveling over te nemen, maar alleen voor bestaande woningen waarbij de kozijnen of het glas volledig worden vervangen. In de toekomst zullen veel bestaande woningen worden verduurzaamd door het plaatsen van dubbel glas al dan niet met nieuwe kozijnen. In die gevallen is het tegelijkertijd aanbrengen van een doorvalbeveiliging (stang) eenvoudig en beperkt kostenverhogend. Daarom is besloten om in die gevallen het aanbrengen van doorvalbeveiliging op 0,85 cm te verplichten, en dan alleen bij huurwoningen. Met relatief lage meerkosten is daarmee de doorvalbeveiliging op het niveau van nieuwbouw te brengen. Bij particuliere woningen wordt het overgelaten aan de eigenaar/bewoner om te investeren in deze extra veiligheid. Het is niet proportioneel om de eisen voor bestaande bouw te verhogen (van 0,60 naar 0,85 cm) en daarmee een verplichting op te leggen om een doorvalbeveiliging aan te brengen, gelet op de hoge kosten voor woningeigenaren met zich mee brengt. Het ministerie van BZK werkt aan informatiemateriaal voor woningeigenaren om de gebruikers/huurders te attenderen op de risico's van lage vensterbanken. Ook kan men bij bestaande bouw vrijwillig besluiten om een doorvalbeveiliging aan te brengen.

De verplichting geldt dus voor huurwoningen (woonfunctie voor verhuur). Het is primair aan de eigenaar/verhuurder (conform artikel 5.3) van de woning om te voldoen aan de verplichting als hij de kozijnen of het glas geheel vernieuwt. Verhuurders van appartementen met meerdere appartementseigenaars in een gebouw zijn onderdeel van een (gemengde) Vereniging van Eigenaars (VvE). In hetzelfde VvE-gebouw kunnen zich zowel huur- als koopappartementen bevinden. De appartementseigenaars zijn gezamenlijk eigenaar van het gebouw. De vergadering van eigenaars besluit met meerderheid van stemmen over de instandhouding van de gemeenschappelijke delen van het gebouw. Ook een VvE kan besluiten om de kozijnen of het glas te vernieuwen. In dat geval is het aan de VvE (conform artikel 5.3) om aan de verplichting te voldoen.

In het splitsingsreglement van de VvE staat of het kozijn en/of raam onder de verantwoordelijkheid valt van de VvE (de gezamenlijke eigenaars als normadressaat), of van de

---

¹⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/rapporten/2021/12/01/doorvalveiligheid-bestaande-woningen>.

individuele eigenaar/verhuurder (de individuele appartementseigenaar/verhuurder als normadressaat) en of de kosten voor rekening van de VvE of voor rekening van de verhuurder komen. De inhoud van het splitsingsreglement, waaronder de verantwoordelijkheidsverdeling en kostenverdeling voor het aanbrengen van een doorvalbeveiliging aan het kozijn, kan per VvE verschillen. Het kan zijn dat de eigenaar/verhuurder de kozijnen wil vervangen, maar dat hij daarvoor toestemming van de VvE nodig heeft, omdat kozijnen en/of ramen onder de verantwoordelijkheid van VvE vallen of omdat de doorvalbeveiliging aan de gevel bevestigd moet worden. In dat geval is een meerderheid van stemmen nodig in de VvE. De situatie kan zich voordoen dat de VvE besluit om geen toestemming te verlenen. De individuele eigenaar/verhuurder die het niet eens is met dit besluit kan de kantonrechter verzoeken om een machtiging te verlenen op grond van artikel 5:121 van het Burgerlijk Wetboek. De rechter kan in dat geval ook vaststellen hoe de kosten moeten worden verdeeld. Handhaving richting de eigenaar/verhuurder kan alleen plaatsvinden indien een machtiging wordt verleend.

2.7 Ventilatie horeca

Met ingang van 1 juli 2021 is het Besluit eisen inrichting Drank- en Horecawet (Besluit DHW) ingetrokken en vervangen door het Alcoholbesluit. Daarmee zijn meerdere bouwkundige eisen vervallen o.a. ten aanzien van luchtverversing in drank- en horecagelegenheden. Voor luchtverversing gold in het Besluit DHW een luchtverversingscapaciteit van $3,8 \cdot 10^{-3}$ m³/s per m² met een mechanische inrichting. De reden om de bouwkundige eisen te laten vervallen was dat de ventilatie-eisen in het Bouwbesluit/Bbl afdoende zijn gesteld met de eisen aan een bijeenkomstfunctie en een bijeenkomstfunctie voor alcoholgebruik.

Vanwege Covid is vervolgens met ingang van 14 augustus 2021 de hiervoor genoemde ventilatie-eis ($3,8 \cdot 10^{-3}$ m³/s per m² vloeroppervlakte) in de Tijdelijke regeling maatregelen Covid-19 (Trm) opgenomen.¹⁸ De geldigheid van deze regeling is op 20 mei 2022 vervallen.

Het Outbreak Management Team (OMT) heeft op 14 maart 2022¹⁹ naar aanleiding van een adviesaanvraag van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) geadviseerd deze ventilatie-eis te handhaven. Gevraagd was te adviseren over het epidemiologisch belang voor het continueren van deze ten opzichte van het Bouwbesluit aangescherpte ventilatienorm. Het OMT gaf in zijn advies aan dat hij het gezien de huidige epidemiologische situatie en de verwachting dat de komende maanden tot jaren nog regelmatig perioden met een hoog aantal besmettingen zullen voordoen, verstandig acht om de ventilatie-eisen zoals nu opgenomen in de Trm permanent aan te houden voor locaties waar de minimale ventilatie-eisen conform het Bouwbesluit lager zijn.

Dit advies wordt in overleg met het ministerie van VWS met deze wijziging van het Bbl overgenomen. VWS heeft de Kamer hierover geïnformeerd middels de brief van 13 juni 2022 over *Nadere uitwerking lange termijn aanpak COVID-19*²⁰ en middels de bijlage bij de brief over *Lange termijn aanpak COVID-19 van 16 september 2022*²¹. De ventilatie-eis van $3,8 \cdot 10^{-3}$ m³/s per m² vloeroppervlakte wijkt af van de eisen in het Bbl die niet gekoppeld zijn aan het m² vloeroppervlakte, maar aan het aantal personen. Ook maakt het Bbl onderscheid tussen bestaande bouw en nieuwbouw: 2,12 dm³/s per persoon resp. 4 dm³/s per persoon. Bij horeca met een grote bezetting is de Bbl eis daarmee strenger dan de Trm-eis. Voor bestaande bouw ligt de grens

¹⁸ Stcrt. 13 augustus 2021, nr. 38210.

¹⁹ Brief van 14 maart 2022, advies n.a.v. 144^e OMT, p. 7 ([144e OMT | Brief | Rijksoverheid.nl](https://open.overheid.nl/brief/rijksverheid/144-omt)).

²⁰ Kamerstuk 25 295, nr. 1883, <https://open.overheid.nl/repository/ronl-0f1f8c3ec99be8d15c8d595fcf8935d1f66e03d2/1/pdf/20220613%20Kamerbrief%20met%20nadere%20uitwerking%20langetermijnaanpak%20COVID-19.pdf>.

²¹ <https://open.overheid.nl/repository/ronl-e7a7c4b4a507ce00ba296c4fdf752ce5bdccb178/1/pdf/voorbereiding-en-bescherming-andere-relevante-onderwerpen-die-verband-houden-met-de-lange-termijn-aanpak-van-het-coronavirus.pdf>.

globaal op 2 personen per m² en bij nieuwbouw op 1 persoon per m². Een ander verschil met de Trm is dat het Bbl niet een mechanische ventilatie-voorziening voorschrijft. Onder het Bbl kan zowel sprake zijn van natuurlijke toe- en afvoer van lucht, natuurlijke toevoer en mechanische afvoer van lucht, als van mechanische toe- en afvoer van lucht. Met de mechanisch ventilatie-voorziening in het Besluit DHW werd ook de natuurlijke toevoer en mechanische afvoer bedoeld, maar niet de natuurlijke toe- en afvoer van lucht.

Om het Bbl in lijn te brengen met de regeling in de Trm is daartoe een "bodemeis" opgenomen dat de ventilatie bij de bijeenkomstfunctie voor alcoholgebruik ten minste $3,8 \cdot 10^{-3}$ m³/s per m² vloeroppervlakte moet zijn voor zowel bestaande bouw als nieuwbouw en dat de afvoer van lucht mechanisch moet geschieden.

In de praktijk betekent dit geen verzwaring voor de horeca, omdat men voor 20 mei 2022 al aan deze eis moest voldoen op grond van het Besluit DHW en de Trm. Horeca die op of na 20 mei 2022 is geopend hoeft strikt genomen niet aan deze eis te voldoen, maar is onder meer door Koninklijke Horeca Nederland er wel op gewezen dat deze eis (opnieuw) in de regelgeving zou worden opgenomen en geadviseerd de ventilatievoorzieningen daar reeds op af te stemmen.

2.8 EPBD III uitzondering installatiekeuringen

Nederland heeft op 9 februari 2022 een ingebrekestelling ontvangen van de Europese Commissie naar aanleiding van de implementatie van Richtlijn (EU) 2018/844 van het Europees parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen (EPBD) en Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie (EED). Bij brief van 17 maart 2022 is de Tweede Kamer hierover geïnformeerd.²² De ingebrekestelling zag op de bepalingen uit de EPBD die zien op de keuring van verwarmings- en airconditioningsystemen. De EPBD bepaalt dat airconditioning- en verwarmingssystemen die expliciet onder een overeengekomen energieprestatiecriteria of een contractuele regeling vallen waarin een overeengekomen niveau van energie-efficiëntieverbetering is vermeld, zoals energieprestatiecontracten, of die worden beheerd door een nutsbedrijf- of netwerkexploitant en daarom aan prestatie monitoringmaatregelen aan de systeemzijde zijn onderworpen, zijn vrijgesteld van de in artikel 14, eerste lid, respectievelijk artikel 15, eerste lid, van de EPBD vastgestelde keuringsplicht, op voorwaarde dat deze aanpak een gelijkwaardig resultaat oplevert als de keuringsplicht.

De artikelen 6.37 (keuring van airconditioningsystemen) en 6.42 (keuring van verwarmingssystemen) van het Bbl zijn zodanig gewijzigd dat een uitzondering op de keuringsplicht niet alleen geldt als het systeem valt onder een energieprestatiecontract, maar voor alle in artikel 14, tweede lid, en artikel 15, tweede lid, van de EPBD genoemde gevallen. Daaraan is toegevoegd dat deze uitzonderingsmogelijkheid alleen geldt als de genoemde aanpak een gelijkwaardig resultaat oplevert als het resultaat van de keuring. Dit moet aangetoond worden door de eigenaar van het desbetreffende technische bouwsysteem.

2.9 Schrapen tweede lid van artikel 5.9

In het in 2018 gepubliceerde Bbl is een tweede lid van artikel 5.9 opgenomen. Met dit tweede lid is geregeld dat bij de verbouw van een bouwwerk ook de bouwconstructies die niet worden verbouwd, maar die uiteindelijk wel zwaarder worden belast door die verbouwing, ook ten minste moeten voldoen aan het verbouwniveau voor constructieve veiligheid. Dit is een verzwaring ten opzichte van het Bouwbesluit 2012, waarin men voor de bouwconstructies die niet worden verbouwd mag uitgaan van het lagere niveau voor bestaande bouw.

---

²² Kamerstukken II 2021/22, 21 109, nr. 254.

De betreffende wijziging is in verleden onvoldoende onder de aandacht gekomen van de NEN-normcommissies die verantwoordelijk zijn voor de NEN 8700 die in het Bbl wordt gebruikt voor bestaande bouw en voor nieuwbouw. De voorzitters van de NEN-normcommissie 351 001 “Technische Grondslagen voor Bouwconstructies” (TGB-Plenair) en de normsubcommissie 351 001 01 “TGB basiseisen en belastingen” hebben in een brief²³ aangegeven dat deze wijziging uit het oogpunt van de veiligheidsfilosofie achter de betreffende NEN 8700 niet nodig is. Ter voorkoming van onnodige belemmering voor de verbouw, is daarom het tweede lid van artikel 5.9 geschrapt en daarmee wordt de regeling bij verbouw uit het Bouwbesluit 2012 gecontinueerd in het Bbl.

3. Verhouding tot ander nationaal recht

Het Bbl, dat door dit besluit gewijzigd wordt, is onderdeel van het stelsel van de Omgevingswet. De Omgevingswet moet nog in werking treden. Andere onderdelen van het stelsel zijn onder andere het Besluit activiteiten leefomgeving en de Omgevingsregeling. Het Bbl bevat regels over bouwactiviteiten, sloopactiviteiten en het gebruiken en in stand houden van bouwwerken (artikel 4.3, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet). In het Bbl is onderscheid gemaakt tussen regels over bestaande bouwwerken (hoofdstuk 3 Bbl), nieuwbouw (hoofdstuk 4), verbouw, verplaatsing en functiewijziging (hoofdstuk 5) en het gebruik van bouwwerken (hoofdstuk 6). Op grond van artikel 4.3, vierde lid, van de Omgevingswet, kunnen regels bij ministeriële regeling worden gesteld als deze uitvoeringstechnische, administratieve en meet- of rekenvoorschriften inhouden.

4. Gevolgen van dit besluit

4.1 Algemeen

Dit besluit heeft invloed op de regeldruk voor bedrijven en de bestuurlijke lasten. Dit blijkt uit het onderzoeksrapport “Lastenonderzoek nieuwe wijzigingen Bbl 2022” (Sira Consulting, 1 december 2022). In dit rapport wordt geconcludeerd dat de wijzigingen van het Bbl naar verwachting leiden tot een toename van de structurele regeldruk voor bedrijven van minimaal € 41,9 miljoen en maximaal € 51,2 miljoen per jaar. Daarnaast leidt de aanpassing naar verwachting tot een eenmalige toename van regeldruk voor bedrijven van minimaal € 280 miljoen tot maximaal € 560 miljoen. Al deze regeldrukkosten betreffen nalevingskosten.

4.2 Regeldruk bedrijven

4.2.1 Verbod loden leidingen bestaande bouw

In het Sira-rapport wordt geconcludeerd dat de verwachte eenmalige nalevingskosten voor het vervangen van loden leidingen in huurwoningen en kindlocaties € 280 miljoen tot € 560 miljoen zijn. Door Sira wordt daarbij uitgegaan dat er nog 20.000 tot 40.000 huurwoningen en kindlocaties zijn met loden leidingen en dat kosten voor het vervangen gemiddeld € 14.000 bedragen.

4.2.2 Aanscherpen brandklasse/brandwerendheid gevels

In het Sira-rapport wordt geconcludeerd dat de verwachte structurele nalevingskosten voor de aangescherpte eisen voor gevels van hoge gebouwen waarin wordt geslapen jaarlijks minimaal € 6,2 miljoen en maximaal € 15,5 miljoen bedragen. Door Sira wordt daarbij uitgegaan dat de eisen betrekking hebben op 80 tot 100 hoge gebouwen per jaar en dat de meerkosten voor de gevel € 77.333 tot € 154.667 bedragen per gebouw.

---

²³ brief NEN Bbl artikel 5.9 lid 2 dd. 1 februari 2022.

4.2.3 Doorvalbeveiliging

In het Sira-rapport wordt geconcludeerd dat de verwachte structurele nalevingskosten voor het aanbrengen van doorvalbeveiliging bij huurwoningen jaarlijks op € 35,7 miljoen bedragen. Door Sira wordt daarbij uitgegaan dat de eisen betrekking hebben op 285.000 oude huurwoningen met een te lage vloerafscheiding en met nog enkel glas. Aangenomen wordt dat bij deze woningen de komende 8 jaar het enkele glas wordt vervangen in het kader van de verduurzaming. Het gaat dan om 36.000 huurwoningen per jaar. Voor de kosten van het aanbrengen van doorvalbeveiliging gaat Sira uit van €1.000 per woning uitgaande van gemiddeld vier ramen. Daarmee komen de nalevingskosten op € 35.700.000 per jaar voor een periode van 8 jaar.

4.2.4 Overige onderwerpen

In het Sira-rapport wordt geconcludeerd dat er voor de overige wijzigingen van het Bbl geen financiële effecten zijn.

4.3 Bestuurlijke lasten

Door Sira is is een beperkte (niet gekwantificeerde) toename van bestuurlijke lasten voor gemeenten voorzien. Deze toename van de bestuurlijke lasten wordt vooral veroorzaakt door verwachte vragen van burgers over aangescherpte eisen voor bestaande bouw, namelijk het verbod op loden leidingen, het concretiseren van eisen aan vluchtroutes en het aanbrengen van doorvalbeveiliging. Deze toename is binnen dit onderzoek niet gekwantificeerd. Wat betreft het aanscherpen van de brandklasse en brandwerendheid van gevels, worden vooralsnog geen significante effecten voor het toezicht door gemeenten verwacht, hoewel hierover wel enige onzekerheid bestaat onder respondenten. Gezien het relatief kleine aantal gebouwen waar de regelgeving op van toepassing is, zullen (nu nog onvoorziene) effecten beperkt zijn.

5. Toezicht en handhaving

Het toezicht op en de handhaving van de betreffende eisen uit het Bbl worden primair uitgevoerd door de gemeente. Zij beschikken hiertoe over de bestuursrechtelijke handhavingsbevoegdheden zoals opgenomen in de Omgevingswet en de Algemene wet bestuursrecht.

Dit wijzigingsbesluit voegt geen nieuwe taken of verantwoordelijkheden toe aan het takenpakket van de gemeenten. Gemeenten hebben beleidsruimte met betrekking tot de wijze waarop zij invulling geven aan het toezicht en de handhaving van de eisen uit het Bbl. Dit geldt ook voor de in dit besluit opgenomen nieuwe of gewijzigde eisen.

6. Notificatie

Het ontwerpbesluit wordt ingevolge artikel 5, eerste lid, van Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende diensten van de informatiemaatschappij (codificatie) (PbEU 2015, L241) voorgelegd aan de Europese Commissie (notificatienummer X/NL). Deze notificatie kent een standstill-termijn van drie maanden, te rekenen vanaf het moment dat de Europese Commissie het ontwerpbesluit heeft ontvangen. De meeste bepalingen van dit besluit bevatten mogelijk technische voorschriften in de zin van deze richtlijn. Deze bepalingen zijn verenigbaar met het vrije verkeer van goederen; zij zijn evenredig en waar nodig voorzien van een gelijkwaardigheidsbepaling met het oog op de wederzijdse erkenning (zie artikel 1.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving).

7. Advies en consultatie

7.1 JTC en OPB

De voorgenomen wijzigingen in dit besluit zijn voorgelegd aan de Juridisch-Technische Commissie (JTC) en vervolgens aan het Overlegplatform Bouwregelgeving (OPB). Een grote diversiteit aan partijen neemt deel aan deze beide overlegplatforms: de ontwerpende, toeleverende en uitvoerende bouw, vertegenwoordigers van de gebruikers en eigenaren van gebouwen en andere belangenorganisaties. Het OPB heeft positief geadviseerd over de diverse wijzigingen. Wel zijn daarbij door het OPB voor de hieronder genoemde onderwerpen nog aandachtspunten gegeven.

Ten aanzien van het vervallen van de maatwerkbaarheid voor de eisen voor energie- en milieuprestatie bij nieuwbouw heeft het OPB gevraagd om voor de voorgenomen landelijke aanscherping van deze eisen het tijdspad te communiceren, omdat in het kader van industrialisatie nu fabrieken worden gebouwd en er op die manier rekening gehouden kan worden bij investeringen in concepten en producten. De de minister voor VRO is voornemens de Tweede Kamer hierover begin 2023 te informeren over het tijdspad van deze aanscherping.

Ten aanzien van het verbod op loden leidingen bij bestaande huurwoningen heeft het OPB in overweging gegeven om dit ook voor koopwoningen te regelen. Daarnaast vraagt het OPB aandacht voor gespikkeld eigendom. In de toelichting is verduidelijkt waarom het verbod niet gaat gelden voor koopwoningen. Ook is in de toelichting beschreven hoe dit verbod doorwerkt in woongebouwen met zowel huurwoningen als koopwoningen.

Ten aanzien van de ventilatie eisen voor horeca heeft het OPB gevraagd om in de toelichting te verduidelijken dat mechanische ventilatie ook betrekking heeft op natuurlijke toevoer en mechanische afvoer. Deze toelichting is daarop verduidelijkt.

Ten aanzien van de aanscherping van de brandklasse voor gevels heeft het OPB aandacht gevraagd voor de begrippen 'buitenlucht' en 'geventileerde spouw'. De toelichting op het begrip 'buitenlucht' is daarop verduidelijkt. Het OPB heeft verder gevraagd te zorgen dat er bij het maken van de betreffende NPR door NEN geen beleidskeuzes worden gemaakt die bij het ministerie van BZK behoren te liggen. Het OPB gaat ervan uit dat de wijziging van de Omgevingsregeling met deze beleidskeuzes en de aansturing van de NPR wordt voorgelegd aan de JTC. Het ministerie van BZK zal uiteraard de beleidskeuzes zelf maken en vastleggen in de Omgevingsregeling en deze vervolgens voorleggen aan het JTC.

Ten aanzien van de nieuwe eisen voor de brandwerendheid van de gevel voor hoge gebouwen waarin wordt geslapen vraagt het OPB aandacht voor de leesbaarheid van het betreffende nieuwe artikel. Omdat de bovengenoemde nieuwe eisen voor de brandklasse en brandwerendheid van de gevel met elkaar samenhangen, verzoekt het OPB om deze eisen bij voorkeur tegelijkertijd in werking te laten treden. In de toelichting in het Bbl bij deze nieuwe eisen moet volgens het OPB ook duidelijk worden gemaakt hoe deze twee eisen zich tot elkaar verhouden. Ook moet daarin aandacht zijn voor de mogelijke toepassing van gelijkwaardigheid in relatie tot bijvoorbeeld het gebruik van hout en andere biobased materialen. Verder vraagt het OPB aandacht voor het feit dat in het Bbl al brandveiligheidseisen worden gesteld aan hoogbouw hoger dan 70 meter en dat in het wijzigingsvoorstel niet duidelijk is hoe de nieuwe eisen zich daartoe verhouden. Het OPB gaat er verder van uit dat het ministerie van BZK in het verdere proces een lastenonderzoek laat uitvoeren en daarbij ook de maatschappelijke effecten in kaart brengt. Voor de uitvoeringspraktijk ligt

volgens het OPB aanpassing van het recent door het ministerie gepubliceerde Borgingsprotocol brandveiligheid gevels in de rede.

Het artikel over de brandwerendheid van de gevel is binnen de bestaande systematiek van de brandveiligheidsregelgeving zo duidelijk mogelijk geformuleerd. De artikeltekst zal daarbij vooral in samenhang met de toelichting moeten worden gelezen. Ook zal in de verdere uitwerking van de bepalingmethode in de NEN 6068 een verdere duiding worden gegeven voor de praktijk. De samenloop tussen de nieuwe eisen voor gevels (brandklasse en brandwerendheid) is in de toelichting van dit besluit verduidelijkt. Verder zal het ministerie van BZK het Borgingsprotocol brandveiligheid gevels²⁴ aanpassen aan de nieuwe eisen, zodat ook in dit document voor de praktijk een verdere duiding van de eisen kan worden gegeven met praktijkvoorbeelden. Door het ministerie is in dit besluit ook artikel 4.89 voor hoogbouw hoger dan 70 meter aangepast aan de nieuwe eisen. In de toelichting is aandacht besteed aan de toepassing van gelijkwaardigheid voor hout en biobased materialen. In het lastenonderzoek is opgenomen dat er behalve kosten ook baten zijn als gevolg van de aangescherpte eisen.

Ten aanzien van de gebruikseisen voor vluchtroutes in woongebouwen heeft het OPB er op gewezen dat het expliciete verbod voor scootmobielen in de praktijk tot problemen kan leiden. Het OPB begrijpt dat onder de huidige eisen de plaatsing van elektrische vervoersmiddelen in vluchtroutes ook niet was toegestaan. Het OPB heeft gevraagd aan het ministerie om samen met woongebouweigenaren de stalling van elektrische vervoersmiddelen nader te bezien. Ook heeft het OPB gevraagd te bezien of kleine brandbare spullen, die nodig kunnen zijn voor herkenning, kunnen worden uitgezonderd en of de genoemde NEN 6064 wel volstaat als bepalingmethode voor de onbrandbaarheid.

Naar aanleiding van de vragen van het OPB is in de toelichting verdere informatie opgenomen over de stalling van scootmobielen en de mogelijkheid gebruik te maken van gelijkwaardige oplossingen voor het eventueel alsnog stallen hiervan in de vluchtroutes. Voor kleine afbeeldingen naast woningtoegangsdeuren is in artikel 6.15a een uitzondering opgenomen. Ook is de bepalingmethode voor onbrandbaarheid gewijzigd en nader toegelicht.

Ten aanzien van de doorvalbeveiliging bij verbouw heeft het OPB erop gewezen dat sprake is van een risico-regel reflex na een dodelijk ongeval. Het rapport over de andere valincidenten geeft volgens het OPB geen heldere onderbouwing voor deze nieuwe eis. Verder is de handhaving van deze nieuwe eis lastig bij vergunningsvrije verbouw. Het OPB begrijpt echter dat het hogere doorvalveiligheidsniveau van nieuwbouw ook voor bestaande bouw wenselijk is, als dit bij de verbouw van de ramen/kozijnen eenvoudig is te realiseren. Het OPB kan daarom deze wijziging voor alleen huurwoningen ondersteunen, uitgaande dat huurders niet zelf kunnen beslissen over het aanbrengen van deze extra veiligheid. Het OPB heeft daarbij wel aandacht gevraagd in de toelichting voor gespikkeld bezit. In de toelichting is daarop beschreven hoe deze eis doorwerkt in woongebouwen met zowel huurwoningen als koopwoningen.

7.2 MKB-toets

Op 31 oktober 2022 heeft een MKB-toets plaatsgevonden van de betreffende wijzigingen van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Voor deze bijeenkomst waren via diverse brancheorganisaties MKB'ers uitgenodigd. Er hebben uiteindelijk vijf MKB-bedrijven deelgenomen aan de MKB-toets (twee vliesgevelbouwers, een aannemer, een bouwadviesbureau en een certificatie-instelling). De MKB-ers hadden vooral opmerkingen over de wijzigingen voor de brandveiligheid van gevels voor hoge gebouwen waarin wordt geslapen.

---

²⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/01/17/borgingsprotocol-brandveiligheid-gevels>.

De vliesgevelbouwers hebben vraagtekens gezet bij de alternatieve testmethode voor de brandklasse A2 en de uitzonderingsregeling voor kozijnen. Hierop is door het ministerie van BZK een nadere toelichting gegeven. NEN is in opdracht van BZK bezig met de NPR voor deze alternatieve testmethode. Het voornemen is om de regelgeving pas in te voeren als de alternatieve methode beschikbaar is en testen zijn uitgevoerd. Kozijnen zijn zo gedefinieerd dat deze alleen rondom ramen zitten. Bij stijlen en regels met daartussen een dicht geveldeel is geen sprake van kozijnen. Verder is aangegeven dat bij de bestaande 5%-uitzonderingsregeling voor de brandklasse A2 niet het oppervlak van belang, maar de gehele gevel. De bepaling van de 5% zal door NEN nog nader worden uitgewerkt in een norm.

Over de aanscherping van de brandwerendheidseisen van gevels zijn enkele vragen gesteld over de bepaling van deze eisen en de maatregelen die daarbij nodig zijn. In de NEN 6068 voor deze eisen wordt nog een specifieke bepalingsmethode opgenomen. Aan de eisen kan in de praktijk worden voldaan door om de 20 meter in de gevel een spouwstopper (cavity barrier) toe te passen.

De MKB-toets gaf voor de wijzigingen van de brandveiligheid van gevels geen reden tot aanpassing van de eisen. Wel is de toelichting bij deze wijzigingen verduidelijkt.

Ten aanzien van de onderwerpen gebruikseisen vluchtroutes woongebouwen, doorvalbeveiliging, en ventilatie horeca zijn door de deelnemers vragen gesteld die hebben geleid tot verdere verduidelijking van de toelichting. Over de andere onderwerpen waren de deelnemers positief of hadden zij geen opmerkingen.

7.3 Internetconsultatie

Op @ is het ontwerpbesluit voor consultatie op www.internetconsultatie.nl gepubliceerd waarbij eenieder de gelegenheid is geboden te reageren. PM

7.4 Adviescollege toetsing regeldruk

De minister voor VRO heeft op @ de consultatieversie van het onderhavige besluit ter toetsing aan het Adviescollege toetsing regeldruk (hierna: ATR of college) voorgelegd.

Op @ heeft het ATR zijn advies uitgebracht. PM

7.5 Code interbestuurlijke verhoudingen

In het kader van de Code interbestuurlijke verhoudingen is dit besluit voorgelegd aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). PM

7.6 Voorhang

Deze paragraaf wordt ingevuld na de voorhangprocedure bij beide Kamers der Staten-Generaal. Artikel 23.5, eerste lid, van de Omgevingswet bepaalt dat de voordracht voor een algemene maatregel van bestuur op grond van hoofdstuk 4 niet eerder wordt gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

8. Overgangsrecht en inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld. Hierdoor kan de inwerkingtreding worden afgestemd op de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet en het Bbl. Beoogde datum van inwerkingtreding van dit besluit is 1 januari 2024.

Gedifferentieerde inwerkingtreding biedt de mogelijkheid om de eis dat de concentratie van lood

in een voorziening voor drinkwater niet hoger mag zijn dan 5 microgram/L in werking te laten treden op 1 januari 2025. Hierdoor kunnen eigenaren tijdig en zo nodig in combinatie met andere werkzaamheden de loden drinkwaterleidingen vervangen. Ook biedt dit de mogelijkheid om de eis van brandklasse A2 voor gevels pas in te voeren op het moment dat in de Omgevingsregeling een alternatieve methode is vastgesteld (zie verder paragraaf 2.3).

Artikel 8.3 Bbl bevat algemeen overgangsrecht voor lopende aanvragen om omgevingsvergunningen, toestemming tot het treffen van gelijkwaardige maatregelen, besluiten tot het stellen van maatwerkvoorschriften en voor meldingen in geval van wijzigingen in het Bbl. Dit betekent dat aanvragen en meldingen beoordeeld worden aan de hand van het recht zoals dat gold ten tijde van het indienen van die aanvraag of het doen van die melding. Hetzelfde geldt voor eventuele bezwaar- of beroepsprocedures die zijn ingesteld tegen de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning, om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel of tot het stellen van maatwerkvoorschriften.

II. Artikelsgewijs deel

Artikel I

Onderdeel A

In artikel 2.10 (drank- en horeca-inrichtingen) werd de samenloop tussen de het Bbl en de Alcoholwet geregeld. Artikel 2.10 is vervallen omdat bij of krachtens de Alcoholwet geen bouwkundige eisen meer worden gesteld aan de bijeenkomstfunctie voor alcoholgebruik. Met ingang van 1 juli 2021 is het Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet ingetrokken met de daarin gestelde bouwkundige eisen die op grond van artikel 2.10 aanvullend golden op de voorschriften die in het Bbl worden gesteld. Enige uitzondering zijn de eisen aan de tussenruimte tussen een slijtlokaliteit en een andere ruimte. De afmetingen van deze zogenoemde verbindingslokaliteit worden geregeld in artikel 1.2 van de Alcoholregeling.

Onderdelen B en C

Het zevende lid van artikel 3.67 regelt voor bestaande bouw dat, aanvullend op de ventilatie-eis van het tweede lid, een verblijfsruimte altijd een voorziening voor luchtverversing heeft van minimaal 3,8 dm³/s per m² vloeroppervlakte. Dit moet middels een mechanische ventilatievoorziening. Hiermee wordt bedoeld de natuurlijke toevoer en mechanische afvoer van lucht, of van mechanische toe- en afvoer van lucht. Uit artikel 2.6 van het Bbl volgt dat deze mechanische voorziening in overeenstemming van de op die installatie van toepassing zijnde regels moet werken. Deze eis is aanvullend op artikel 3.67, tweede lid, waarin is bepaald dat een verblijfsruimte een voorziening voor luchtverversing heeft met een volgens NEN 8087 bepaalde capaciteit van ten minste 2,12 dm³/sec per persoon. Deze eis is dus niet gekoppeld aan het vloeroppervlakte, maar aan het aantal personen.

De tabel 3.66 is op deze wijziging aangepast. Het nieuwe zevende lid wordt in de aansturingstabel 3.66 alleen aangestuurd voor de bijeenkomstfunctie voor alcoholgebruik. Om redactionele redenen is de tabel opnieuw vastgesteld.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdelen D en E

Artikel 3.109a bepaalt dat de concentratie van lood in een voorziening voor drinkwater niet hoger mag zijn dan 5 µg/l. Bij ministeriële regeling worden regels geven voor het meten van de concentratie.

In de tabel 3.108 wordt artikel 3.110a aangestuurd voor huurwoningen en kindlocaties:

- Woonfunctie voor verhuur;
- Woonfunctie voor gastouderopvang;
- Bijeenkomstfunctie voor kinderopvang;
- Onderwijsfunctie voor basisonderwijs.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel F

In artikel 4.7 (maatwerkregels) is de mogelijkheid om maatwerkregels te stellen over de artikelen 4.149 (BENG-eisen) en 4.159 (milieuprestatie-eisen) vervallen. Overeenkomstige zijn ook de artikelen 4.150 en 4.160 vervallen (onderdeel R en S).

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdeel G

De tabel 4.42 is aangepast op de wijzigingen in de onderdelen H, I en J. Om redactionele redenen is de tabel opnieuw vastgesteld.

Onderdeel H

In het *eerste lid* zijn na de eerste zin twee zinnen toegevoegd die verduidelijken hoe de brandklasse eis in tabel 4.42 is bedoeld voor de beschermde en extra beschermde vluchtroute. In lijn met het ATGB-advies is verduidelijkt dat de eis geldt voor de situatie dat de vluchtroute door de buitenlucht loopt (buiten de gevel) en ook voor welke deel van de gevel deze eis dan geldt. De eis geldt voor het deel van de buitengevel waarlangs de vluchtroute voert. Het gaat daarbij niet alleen om het deel van de buitengevel direct grenzend aan de vluchtroute, maar ook om het geveloppervlak dat binnen 2 meter hieromheen ligt.

Het *tweede lid* is ongewijzigd. Het *derde lid* is geheel nieuw. Voor de weerstand tegen brandoverslag van een brandcompartiment naar een ander brandcompartiment en van een beschermd subbrandcompartiment naar een andere ruimte in het brandcompartiment zijn regels gesteld in de artikelen 4.53 en 4.60. In de bepalingmethode NEN 6068 voor brandoverslag waaraan eisen worden gesteld in de artikelen 4.53 en 4.60 geldt de randvoorwaarde dat de gevel ten minste brandklasse B moet hebben. Deze randvoorwaarde is veelal bepalend voor de brandklasse die aanwezig moet zijn. Het is eenduidiger om deze in NEN 6068 opgenomen voorwaarde direct op te nemen in het Bbl als eis. In lijn met het ATGB-advies is dit geregeld in het nieuwe derde lid. Als voor een constructieonderdeel een eis geldt als bedoeld in artikel 4.53 of 4.60, dan moet het deel van een zijde van dat constructieonderdeel dat grenst aan de buitenlucht voldoen aan brandklasse B. Het oude derde en vierde lid zijn ongewijzigd vernummerd tot het *vierde lid* en *vijfde lid*. Het oude vijfde lid is vernummerd tot het *zesde lid* en inhoudelijk gewijzigd. In het oude vijfde lid werd voor de brandklasse eis een uitzondering gemaakt voor een deur, een raam, een kozijn en een daaraan gelijk te stellen constructieonderdeel. Deze hoeven alleen te voldoen aan brandklasse D. Ten aanzien van "een daaraan gelijk te stellen constructieonderdeel" kon een onbedoeld ruime interpretatie worden gegeven. Dit was niet beoogd en overeenkomstig het ATGB-advies is daarom de uitzondering "een daaraan gelijk te stellen constructieonderdeel" vervallen.

Voor de juiste toepassing van artikel 4.44 zijn er verder overeenkomstig het ATGB-advies begripsomschrijvingen opgenomen voor buitenlucht, raam en kozijn (zie onderdeel AF).

Onderdeel I

In artikel 4.44a is overeenkomstig het advies van de ATGB de reguliere brandklasse eis in artikel 4.44 voor gevels aangescherpt voor hoge gebouwen waarin wordt geslapen. In tabel 4.42 zijn de leden 1, 3, 4, 5 en 6 daartoe aangestuurd voor de woonfunctie, woonfunctie voor zorg, bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied, celfunctie, gezondheidszorgfunctie met bedgebied, logiesfunctie. Het tweede lid is alleen aangestuurd voor de woonfunctie voor zorg, bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied, celfunctie, gezondheidszorgfunctie met bedgebied.

Het *eerste lid* regelt dat gevels hoger dan 50 meter van gebouwen waarin wordt geslapen moeten voldoen aan brandklasse A2 of aan de bij ministeriële regeling gegeven regels. Conform de begripsomschrijving voor "buitenlucht" (zie onderdeel AF) geldt dit eerste lid ook voor constructieonderdelen in een geventileerde spouw. Het *tweede lid* bepaalt dat voor gebouwen

waarin wordt geslapen de brandklasse A2 eis al geldt vanaf 30 meter als er boven die hoogte alleen een enkel trappenhuis is om te vluchten of twee trappenhuisen die onvoldoende brandwerend zijn afgeschermd van een gevelbrand. Dit laatste is het geval als de brandwerendheid van buiten naar de trappenhuisen minder is dan 30 minuten uitgaande van de criteria vlamdichtheid (E) en warmtestraling (W) bepaald volgens NEN 6069. Deze regeling voor gevels hoger dan 30 meter is bedoeld voor gebouwen waarin geslapen wordt door verminderd zelfredzame personen.

Dat het eerste en tweede lid alleen gelden voor gevels en niet voor daken is overeenkomstig artikel 4.44 geregeld in het *derde lid*.

Het *vierde lid* regelt dat bepaalde onderdelen van een gevel niet hoeven te voldoen aan brandklasse A2 maar aan brandklasse B. Het gaat daarbij om een deur, een raam, een kozijn en spouwfolie. De nieuwe begripsomschrijvingen voor raam en kozijn (zie onderdeel AF) gelden hierbij. Het *vijfde lid* regelt dat delen van de gevel die brandwerend zijn afgeschermd niet hoeven te voldoen aan brandklasse A2. De brandwerende afscherming moet daarbij ten minste 15 minuten bedragen uitgaande van de criteria vlamdichtheid (E) en temperatuur (I) bepaald volgens NEN 6069.

Onderdeel J

Artikel 4.46, eerste lid, regelt dat de eisen voor een bepaalde brandklasse niet gelden op ten hoogste 5% van het totale oppervlakte van de constructieonderdelen *voor elke afzonderlijke ruimte*. Het *eerste lid* van artikel 4.46 is aangepast zodat dit alleen betrekking heeft op het binnenoppervlak. Het nieuwe *tweede lid* betreft het buitenoppervlak. In dit lid is aansluitend op het ATGB-advies aangegeven dat de vrijstelling op de brandklasse eis moet worden beschouwd op elk vlak met een afmeting van 3 m bij 3 m. Met deze verduidelijking is vastgelegd dat de 5% vrijstelling niet mag worden beschouwd op het gehele geveloppervlak. Hiermee wordt een concentratie van de vrijgestelde oppervlakte op één plaats voorkomen.

Door het nieuwe tweede lid, zijn het oude tweede en derde lid, inhoudelijk ongewijzigd, vernummerd tot het nieuwe *derde en vierde lid*.

Onderdelen K en L

In artikel 4.53a is overeenkomstig het advies van de ATGB een nieuwe brandwerendheidseis (aanvullend op artikel 4.53) toegevoegd voor hoge gebouwen waarin wordt geslapen. In tabel 4.49 zijn de leden 1 en 3 daartoe aangestuurd voor de woonfunctie, woonfunctie voor zorg, bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied, celfunctie, gezondheidszorgfunctie met bedgebied, logiesfunctie. Het tweede lid is alleen aangestuurd voor de woonfunctie voor zorg, bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied, celfunctie, gezondheidszorgfunctie met bedgebied.

Het *eerste lid* geldt voor gebouwen hoger dan 50 meter waarin wordt geslapen. De in het eerste lid genoemde ruimten met een vloer boven de 50 meter, moeten 120 minuten brandwerend gescheiden zijn van brandcompartimenten met een vloer die 20 meter lager in het gebouw gelegen is. Het gaat daarbij om een branduitbreidingstraject geheel of gedeeltelijk door de uitwendige scheidingsconstructie bepaald volgens NEN 6068. Een brand in het ondergelegen brandcompartiment mag zich niet via de gevel binnen 120 minuten uitbreiden naar deze 20 meter hoger gelegen ruimten.

Het *tweede lid* geeft dezelfde eis al voor gebouwen hoger dan 30 m waarin wordt geslapen en waarbij er alleen een enkel trappenhuis is om te vluchten of twee trappenhuisen die onvoldoende brandwerend zijn afgeschermd van een gevelbrand. Dit laatste is het geval als de brandwerendheid van buiten naar de trappenhuisen minder is dan 30 minuten uitgaande van de

criteria vlamdichtheid (E) en warmtestraling (W) bepaald volgens NEN 6069. Deze regeling voor gevels hoger dan 30 meter is bedoeld voor gebouwen waarin geslapen wordt door verminderd zelfredzame personen.

Het *derde lid* regelt wanneer niet aan het eerste en tweede lid hoeft te worden voldaan. Dit is het geval als de constructieonderdelen van de gevel die grenzen aan de buitenlucht voldoen aan brandklasse A2. Conform de begripsomschrijving voor "buitenlucht" (zie onderdeel AF) geldt dit ook voor constructieonderdelen in een geventileerde spouw.

Voor een raam, deur, kozijn en spouwfolie geldt een brandklasse B in plaats van A2. De begripsomschrijvingen voor raam en kozijn (zie onderdeel AF) gelden hierbij. Verder geldt een vrijstelling voor deze brandklasse eisen voor 5% van het oppervlakte overeenkomstig artikel 4.46 (zie onderdeel J).

In tegenstelling tot de eis in artikel 4.44a, vierde lid, is er geen uitzondering opgenomen voor gevelonderdelen die niet voldoen aan brandklasse A2, maar wel voldoende brandwerend zijn afgeschermd (zie onderdeel I). Wel kan voor artikel 4.53a mogelijk voor een specifiek gebouw gebruik worden gemaakt van een gelijkwaardige oplossing, maar dit is ter beoordeling van het bevoegd gezag.

Onderdeel M

De eisen van de artikelen 4.44a en 4.53a voor gevels van hoge gebouwen waarin wordt geslapen zijn ook beoogd te gelden voor gebouwen met een vloer hoger dan 70 m zoals bedoeld in artikel 4.89. Artikel 4.89 biedt echter de mogelijkheid dat deze gebouwen in plaats daarvan ook mogen voldoen aan de SBR Handreiking Brandveiligheid in hoge gebouwen. Deze handreiking gaat echter nog niet uit van de nieuwe eisen in de artikelen 4.44a en 4.53a. Aan sub b is daarom toegevoegd dat naast de SBR Handreiking ook voldaan moet worden aan de artikelen 4.44a en 4.53a.

Onderdelen N en O

Het zesde lid van artikel 4.122 regelt voor nieuwbouw dat, aanvullend op de ventilatie-eis van het tweede lid, een verblijfsruimte altijd een voorziening voor luchtverversing heeft van minimaal 3,8 dm³/s per m² vloeroppervlakte. Dit moet middels een mechanische ventilatievoorziening.

Hiermee wordt bedoeld de natuurlijke toevoer en mechanische afvoer van lucht, of van mechanische toe- en afvoer van lucht. Uit artikel 2.6 van het Bbl volgt dat deze mechanische voorziening in overeenstemming van de op die installatie van toepassing zijnde regels moet werken. Deze eis is aanvullend op artikel 4.122, tweede lid, waarin is bepaald dat een verblijfsruimte een voorziening voor luchtverversing heeft met een volgens NEN 8087 bepaalde capaciteit van ten minste 4 dm³/sec per persoon. Deze eis is dus niet gekoppeld aan het vloeroppervlakte, maar aan het aantal personen.

De tabel 4.121 is op deze wijziging aangepast. Het zesde lid wordt in de aansturingstabel 4.121 alleen aangestuurd voor de bijeenkomstfunctie voor alcoholgebruik. Om redactionele redenen is de tabel opnieuw vastgesteld.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.7 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onderdelen P en Q

Artikel 4.150 is vervallen. Dit artikel gaf de mogelijkheid voor een gemeente om met een

maatwerkregel de energieprestatie-eis aan te scherpen. De tabel 4.148B is op deze wijziging aangepast. Om redactionele redenen is de tabel opnieuw vastgesteld. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van het algemeen deel van deze toelichting en onderdeel F van het artikelsgewijze deel.

Onderdelen R en S

Artikel 4.160 is vervallen. Dit artikel gaf de mogelijkheid voor een gemeente om met een maatwerkregel de milieuprestatie-eis aan te scherpen. De tabel 4.158 is op deze wijziging aangepast. Om redactionele redenen is de tabel opnieuw vastgesteld. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.1 van het algemeen deel van deze toelichting en onderdeel F van het artikelsgewijze deel.

Onderdeel T

De aanpassing van artikel 4.202 (Drinkwatervoorziening) is een verduidelijking van de geldende regels. De eisen aan materialen voor een drinkwatervoorziening waren niet rechtstreeks aangestuurd in het Bbl, maar middels een verwijzing in de NEN 1006. In het tweede lid van artikel 4.202 worden nu rechtstreeks de eisen aan materialen gesteld zoals deze volgen uit het Drinkwaterbesluit. Dit is een technische wijziging zonder inhoudelijke gevolgen.

Onderdeel U

De tabel 5.8 is aangepast op de wijziging in V, W, X en Y. Om redactionele redenen is de tabel opnieuw vastgesteld.

Onderdeel V

Zoals toegelicht in paragraaf 2.9 van het algemeen deel van de nota van toelichting vervalt het tweede lid van artikel 5.9.

Onderdeel W

Met het tweede lid van artikel 5.10a wordt geregeld dat als men bij een bestaande huurwoning de kozijnen of het glas geheel vernieuwt, men tegelijkertijd een afscheiding met een hoogte van 0,85 m moet aanbrengen in het geval deze niet aanwezig is. Daarbij wordt verwezen naar de nieuwbouwartikelen voor een vloerafscheiding. Het eerste lid van artikel 4.20 bepaalt dat de afscheiding alleen is vereist als de vloer voor het raam hoger ligt dan 1,0 meter boven maaiveld, een andere vloer of een dak. Er is dus geen vloerafscheiding nodig ter plaatse van een balkon, dakterras, tuin of galerij. Het derde lid van artikel 4.21 bepaalt dat er ter plaatse van een al dan niet beweegbaar raam een afscheiding moet zijn met een hoogte van ten minste 0,85 m, gemeten vanaf de vloer zonder de vloerbedekking of afwerking. Het tweede lid van artikel 4.13 bepaalt dat de vloerafscheiding constructief bestand moet zijn tegen een stootbelasting zoals bedoeld in NEN-EN 1991. Daarbij moet ook de omringende constructie (kozijn, bouwmeer of gevel) waaraan de vloerafscheiding wordt bevestigd, worden beschouwd. In plaats van een vloerafscheiding kan ook gekozen worden voor glas dat bestand is tegen deze stootbelasting.

In tabel 5.8 wordt dit eerste lid alleen aangestuurd voor een *woonfunctie voor verhuur* (zie *onderdeel AF*).

Onderdeel X

Met het *derde lid* is aansluitend bij het ATGB-advies geregeld dat de aangescherpte eisen voor de brandklasse voor gevels van hoge gebouwen waarin geslapen wordt zoals opgenomen in artikel

4.44a (zie onderdeel H) ook gelden bij verbouw in het geval sprake is van een ingrijpende renovatie zoals bedoeld in het artikel 5.20, vijfde lid (Energiezuinigheid).

Onderdeel Y

Met het nieuwe *tweede lid* is aansluitend bij het ATGB-advies geregeld dat de aangescherpte eisen voor de brandwerendheid voor gevels van hoge gebouwen waarin geslapen wordt zoals opgenomen in artikel 4.54a (zie onderdeel K) ook gelden bij verbouw in het geval sprake is van een ingrijpende renovatie zoals bedoeld in het artikel 5.20, vijfde lid (Energiezuinigheid).

Onderdelen Z en AA

De specifieke zorgplicht in artikel 6.4 ten aanzien van het brandveilig gebruik van bouwwerken, wordt met artikel 6.15a concreet gemaakt voor wat betreft de gemeenschappelijke verkeersruimtes in woongebouwen waardoor een vluchtroute voert. Het artikel 6.15a valt onder paragraaf § 6.2.1 *Voorkomen van brandgevaar en ontwikkeling van brand*. Artikel 6.15a beoogt dat er in de betreffende verkeersruimtes geen brand kan ontstaan als gevolg van de aanwezigheid van brandbare objecten.

In het eerste lid wordt onder sub a t/m d een niet limitatief aantal brandbare objecten genoemd die niet in deze gemeenschappelijke verkeersruimtes mogen worden geplaatst.

Meubilair en decoratie is wel toegestaan als dit onbrandbaar is. In het tweede en derde lid is bepaald wanneer sprake is van onbrandbaar. Hierbij wordt zowel de toepassing van de Nederlandse norm NEN 6064 als de Europese norm NEN-EN 13501-1 toegestaan. Het gaat bij deze eis nadrukkelijk om de onbrandbaarheid en daarom is er geen referentie gemaakt naar testmethoden voor meubilair, die uitgaan van alleen ontvlambaarheid. Er is een Europese lijst van onbrandbare (A1) producten²⁵ zonder dat aanvullende testrapporten nodig zijn. Uitgaande hiervan is meubilair en decoratie van staal, aluminium of steen/beton onbrandbaar en toegestaan in de vluchtroute.

Het derde lid geeft daarnaast nog een uitzondering voor een kleine foto, schilderij of andere afbeelding naast de toegangsdeur van een woning. Het oppervlakte hiervan is maximaal 0,1 m². Dit betekent dat een afbeelding met A4-formaat mogelijk is. Deze uitzondering is opgenomen om desgewenst een voor de bewoner benodigd herkenningspunt van de woning op te hangen.

De tabel 6.11 is aangepast op artikel 6.15a. Om redactionele redenen is de tabel opnieuw vastgesteld.

Onderdelen AB en AC

De specifieke zorgplicht in artikel 6.4 ten aanzien van het brandveilig gebruik van bouwwerken, wordt met artikel 6.24a concreet gemaakt voor wat betreft de gemeenschappelijke verkeersruimtes in woongebouwen waardoor een vluchtroute voert. Het artikel 6.24a valt onder § 6.2.2 *Veilig vluchten bij brand*. Artikel 6.24a beoogt dat de verkeersruimtes vrij worden gehouden van objecten die het vluchten kunnen belemmeren. Met de laatste zin van het artikel wordt aangegeven welke objecten in ieder geval niet in vluchtwegen geplaatst mogen worden. De gemeenschappelijke verkeersruimtes in een woongebouw waardoor een vluchtroute voert moeten op grond van bestaande artikelen in het Bbl een bepaalde minimum bouwkundige vrije breedte hebben in relatie tot het vluchten bij brand. Voor bestaande bouw geldt een minimum van 0,5 m (artikel 3.59) en voor nieuwbouw 1,2 m (artikel 4.78). In bestaande woongebouwen is in het algemeen sprake van een vrije breedte die hoger is (rechtens verkregen niveau) dan de eisen voor bestaande bouw. Dit rechtens verkregen niveau moet in stand worden gehouden. Het nieuwe

---

²⁵ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/36721>.

artikel 6.24a ziet niet toe op de bouwkundige vrije breedte, maar het op plaatsen van objecten waardoor deze vrije breedte bij gebruik wordt ingeperkt. In artikel 6.24a is het uitgangspunt gehanteerd dat de aanwezige vrije breedte in principe niet minder mag worden door deze objecten. Alleen als de bouwkundige vrije breedte meer is dan de 1,2 meter mogen er objecten zijn zolang de beschikbare breedte ten minste 1,2 m is. Dit betekent dat men geen objecten mag plaatsen in de gemeenschappelijke gang, trap of hal, tenzij deze breder is dan 1,2 m.

De tabel 6.19 is aangepast op artikel 6.24a. Om redactionele redenen is de tabel opnieuw vastgesteld.

Onderdelen AD en AE

In deze onderdelen wordt de regeling voor de vrijstelling van de keuringsplicht voor de airconditioning- en verwarmingssystemen aangepast. Er wordt aangesloten bij de tekst van artikel 14, tweede lid, en artikel 14, tweede lid, van de Richtlijn (EU) 2018/844 betreffende de energieprestatie van gebouwen (EPBD).²⁶ De EPBD bepaalt dat airconditioning- en verwarmingssystemen die expliciet onder een overeengekomen energieprestatie criterium of een contractuele regeling vallen waarin een overeengekomen niveau van energie-efficiëntieverbetering is vermeld, zoals energieprestatiecontracten, of die worden beheerd door een nutsbedrijf- of netwerkexploitant en daarom aan prestatie monitoringmaatregelen aan de systeemzijde zijn onderworpen, zijn vrijgesteld van de in artikel 14, eerste lid, respectievelijk artikel 15, eerste lid, van de EPBD vastgestelde keuringsplicht, op voorwaarde dat deze aanpak een gelijkwaardig resultaat oplevert als dat van de keuringsplicht.

Onderdeel AF

In bijlage I, onder A, is een aantal begrippen toegevoegd.

Het begrip *raam* is aansluitend op het advies van de ATGB toegevoegd. Het begrip geeft aan dat alleen sprake is van een raam als hierdoor licht valt of doorheen kan worden gezien. Voorkomen wordt hiermee dat ook andere delen van de gevel kunnen worden beschouwd als raam en daarmee ten onrechte mogen vallen onder een lage brandklasse (zie ook onderdeel H).

Het begrip *kozijn* is aansluitend op het advies van de ATGB toegevoegd. Het begrip geeft aan dat alleen sprake is van een kozijn als dit direct grenst aan een raam of deur. Voorkomen wordt hiermee dat ook andere delen van de gevel kunnen worden beschouwd als kozijn en daarmee ten onrechte mogen vallen onder een lage brandklasse (zie ook onderdeel H). Als een gevel is opgebouwd uit stijlen en regels met daartussen een dicht geveldeel is dus geen sprake van kozijnen.

Het begrip *buitenlucht in relatie tot de brandklasse* is aansluitend op het advies van de ATGB toegevoegd. Het begrip maakt duidelijk dat de brandklasse niet alleen geldt voor de buitenzijde van een gevel, maar ook voor de geventileerde spouw. Voorkomen wordt hiermee dat geveldelen in de spouw niet hoeven te voldoen aan de brandklasse eis, terwijl in de spouw wel brand kan zijn die bijdraagt aan een brand aan de buitenzijde. Een geventileerde spouw is een verticale holle ruimte in een gevel waardoor via toe- en afvoeropeningen buitenlucht stroomt.

Onderdeel AG

In bijlage I, onder B, is een aantal begrippen gewijzigd of toegevoegd.

---

²⁶ Richtlijn (EU) 2018/844 van het Europees parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen.

In het bestaande begrip *bijeenkomstfunctie voor kinderopvang* is alleen de verwijzing naar de bepaling in de Wet kinderopvang gepreciseerd waarin het begrip "kinderopvang" is gedefinieerd.

Het nieuwe begrip *woonfunctie voor gastouderopvang* is overeenkomstig het begrip

"gastouderopvang" zoals gedefinieerd in artikel 1.1 van de Wet Kinderopvang.

In de Wet kinderopvang wordt gastouderopvang gedefinieerd als kinderopvang:

- a. die plaatsvindt door tussenkomst van een geregistreerd gastouderbureau;
- b. die plaatsvindt in een gezinssituatie door een ander dan degene die als ouder op grond van artikel 1.5, eerste lid, aanspraak kan maken op een kinderopvangtoeslag of diens partner;
- c. waarbij de opvang plaatsvindt:
  - 1°. op het woonadres van de gastouder,
  - 2°. op het woonadres van een van de ouders van de kinderen voor wie de gastouder opvang biedt, dan wel
  - 3°. op twee of meer van deze woonadressen; en
- d. bestaande uit de gelijktijdige opvang van ten hoogste zes kinderen, waaronder begrepen de bloedverwant of aanverwant in de neergaande lijn van de gastouder of zijn partner, die in belangrijke mate wordt onderhouden door de gastouder of zijn partner en op hetzelfde woonadres als de gastouder staat ingeschreven in de basisregistratie personen en de leeftijd van tien jaar nog niet heeft bereikt. Met een bloedverwant of aanverwant in de neergaande lijn wordt gelijkgesteld een pleegkind dat de leeftijd van tien jaar nog niet heeft bereikt. Het nieuwe begrip woonfunctie voor gastouderopvang beperkt zich echter voor de situatie dat de opvang plaatsvindt op het woonadres van de gastouder (onderdeel a en niet dus b en c)

Bij het nieuwe begrip *woonfunctie voor verhuur* gaat het om een woonfunctie waarbij een huurder en niet de eigenaar zelf de woning bewoont. Het gaat om huur van woonruimte als bedoeld in artikel 7:232 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld. Beoogde datum van inwerkingtreding is 1 januari 2024. De eis dat de concentratie van lood in een voorziening voor drinkwater niet hoger mag zijn dan 5 microgram/L zal pas op 1 januari 2025 in werking treden. Hierdoor geldt er een overgangperiode waarin eigenaren de tijd krijgen om zo nodig in combinatie met andere werkzaamheden de loden drinkwaterleidingen te vervangen.

De minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Hugo de Jonge